

ŠTAJERSKI GOSPODAR

IZIDE VSAKO SOBOTO

Uredništvo in upravnništvo: Marburg a. d. Drau, Badgasse 6 - Naročnina: letno RM 2.50, polletno RM 1.40, četrtletno 75 Rpf

I. Jahrgang

Marburg a. d. Drau, Samstag, 14. Juni 1941

Nr. 7

Nerazdeljiva Štajerska

Spodnja Štajerska se je s plebiscitom za Heimatbund dokončno izrekla za svoje mesto v okviru Velike Nemčije

Priglaševalna akcija, ki jo je Steirischer Heimatbund tako sijajno zaključil dne 25. maja t. l., je za politični, gospodarski in kulturni razvoj naše lepe Spodnje Štajerske silno velikega pomena. Ta akcija je namreč pokazala, da Spodnještajerci nočejo biti ob strani, ko gre za obnovo dežele v smislu Führerjevih načel. Ljudstvo se je glasno in jasno izreklo za sodelovanje na vsej črti. V dnevih med 17. in 25. majem je spodnještajersko ljudstvo brez razlike materinskega jezika izpovedalo vse tisto, kar ga je tlačilo skozi celih 22 let: da hoče biti svobodno na nerazdeljivih štajerskih tleh. Kar je veljalo svojčas za Koroško, ko se je razlegal klic »Kärnten ungeteilt!«, je čutil skozi vsa ta leta naš človek, ki si je na tihem želel zopetno združitev z ostalo lepo Štajersko. Vsak starejši kmetski človek na Spodnjem Štajerskem se še rad spominja časov, ko nas Štajerce še ni delil kitajski zid jugoslovanske državne meje. Takrat je bil naš človek enoposten, priljubljen in v resnici enakopraven. Nezadovoljni so bili le tisti, ki so se oprijeli srbofilstva zaradi korit. Takozvani »narodni prvaki« se niso zavedali, da

je bila njihova politika popolnoma zgrešena, ker ni bila skregana samo z zemljepisjem, temveč tudi z gospodarstvom in kulturo. Spodnja Štajerska že dolgo pred svetovno vojno ni imela pravih zvez s Kranjsko in tudi ne s Hrvaško, najmanj pa s Srbijo. Kranjska je živela svoje življenje, ki se je vidno razlikovalo od življenja na Štajerskem. Spodnještajerci smo bili od pamtiveka povezani s prebivalci Srednje in Gornje Štajerske, ker nas je vezala skupna domovina, skupni občutek za obrambo te domovine, zlasti pa medsebojna gospodarska odvisnost. Imeli smo v deželi skoro vse, kar smo potrebovali: Spodnja Štajerska je industrijskemu severu in glavnemu mestu Graz dobavljala vino, sadje, živilo, hmelj itd., industrijski sever Štajerske pa je dobavljal železo in druge izdelke, ki jih nujno potrebuje naše podeželje. Ko nas je zadela nesreča, da smo prišli pod srbsko nadvlado, smo šele v resnici spoznali dobroto, ki smo jih prejeli poprej iz rok nerazdeljene Štajerske. Srbi so nas takorekoč odrezali od sveta. Kulturna stopnja spodnještajerskega ljudstva je padla iz leta v leto istočasno z gospo-

darskim obubožanjem. Niti Belgrad in ne Ljubljana se nista brigala za to, da so v nekaterih krajih (to velja zlasti za vinarski okoliš Kollos) ljudje spričo sramotno-nizkih vinskih cen trpeli največjo bedo in pomanjkanje. Življenjska ravnen teh ljudi je bila tako strašna, da so pozimi legali že s kurami spat, ker ni bilo denarja za petrolej in ker so si hoteli radi silno slabe in nezadostne prehrane prištediti vsaj nekaj telesnih moči. To se je dogajalo v takozvani »svobodni Jugoslaviji«, v kateri so smeli ljudje po svobodni izbiri crkavati brez izgledov v kako boljšo bodočnost. Srbofilski priganjanci so poganjali izmučeno ljudstvo z žandarmerijo, sodnijo in rubežem, niso pa mogli zatreti velike misli, ki je tlela kot nekak pridružen plamenček v srcih vseh zavednih Spodnještajercev. To je bila misel nerazdeljive Štajerske, ki je nekoč bila in ki se mora zopet uresničiti. Adolf Hitler je dobro vedel, da ga Spodnještajerci željno pričakujejo. Srce mu je gotovo krvavelo, kadar je čital poročila o srbofilskem terorju na Spodnjem Štajerskem. Führer ni izgubil vere v Spodnještajerce in mi je obratno nismo izgubili v Führerja. Podžigala nas je zvest skupnosti in nerazdeljivosti Štajerske, v kateri smo se s sedanjim kratkim presledkom osemsto let skupaj porajali, delali in umirali. Ko je nastalo pred dvema mesecema med Jugoslavijo in Nemčijo vojno stanje, smo vedeli, da gre za zgodovinsko borbo, ki bo odločila o naši usodi. Nemška vojska je Spodnjo Štajersko hitro, toda rahlo prijela, da ni napravila škode v deželi, ki je postala nov dragulj v simbolični kroni Tretjega Reicha.

Nerazdeljivost Štajerske potemtakem ni samo politično geslo brez prave vsebine, temveč naš obnovljen politični program v okviru organizacije Steirischer Heimatbund. Na čvrsti osnovi Heimatbunda hočemo graditi stavbo narodno-socialistične družbe in naroda in tako neposredno služiti Führerju in Reichu.

Lepa je štajerska dežela

Lepa je naša štajerska dežela. Vsi jo ljubimo brez razlike kakor lastno mater. Ljubili smo jo v letih tihe zagrenjenosti in še bolj jo ljubimo danes, ko nas na Štajerskem ne loči ničesar več. Naši vinogradi in gozdovi, trate in polja so naše veselje. Naše veselje je tem večje, ker so iz naše sredine izginile ostudne balkanske kletvice in ker se zopet poraja tista kultura, ki smo je bili deležni že pred svetovno vojno. Nismo več v zaostali kletki, temveč v velikem carstvu, ki ga je ustvaril največji človek sedanje dobe: Adolf Hitler. Našemu človeku se odpirajo nove možnosti v velikem Reichu, ki je danes srce in glava Ev-

rope. Nismo več dninarji pri bajtarjih, temveč sodelavci na največjem veleposestvu starega sveta. Za vse to se imamo zahvaliti možu, ki ni pozabil izvesti svojega poslanstva. Adolf Hitler je graditelj Velike Nemčije. V tej veličastni zgradbi je mala Spodnja Štajerska pomembni kamen. Z veseljem se lotevamo vsakega dela, da izpolnujemo želje Führerja in njegovih predstavnikov v naši sredini. Leto 1941 bo v zgodovini naše Spodnje Štajerske ostalo nam vsem v neizbrisnem spominu. Lepa je naša Štajerska in še lepša je naša bodočnost v Reichu Adolf Hitler-ja.

(Presse Hoffmann)

Sloves na Brennerju. Kakor smo poročali že v zadnji številki našega lista, sta se 2. junija sestala Führer in Duce na italijanski obmejni postaji Brenner. Slika prikazuje zadnji razgovor med obema voditeljema tik pred odhodom Führerjevega vlaka.

Mussolini napoveduje zmago

Velik govor italijanskega ministrskega predsednika v rimski zbornici

Dne 11. junija t. m. je bil ves Rim in z njim vsa Italija v znamenju obletnice vstopa Italije v vojno proti Angliji. Večno mesto je bilo v morju zastav. Narod se je zbiral pred zvočniki, da bi slišal Mussolinijev govor. V zbornici, ki jo je otvoril predsednik grof Grandi, so poslanci priredili Mussoliniju prsrčen sprejem. Mussolini je v svojem govoru uvodoma nazorno orisal vojne operacije z Grško do poloma grške armade. Vojna z Grčijo je po Ducejevih besedah zahtevala ogromnega napora. Grška vojska se je držala šest mesecev samo s pomočjo Angležev, ki so grško vojsko hranili, opremili in oborožili. Mussolini je nato s številkami podkrepil italijanske uspehe na Grškem ter se je v svojih nadaljnjih izvajanjih bavil z vojno z Jugoslavijo. Jugoslavija je takoj dokazala notranjo nevzdržnost njenega državnega organizma. Kot tretja, v Versaillesu umetno zgrajena država se je zrušila že po prvem naskoku. Jugoslovanska vojska, ki so jo pariški krogi skupno z malo antanto smatrali za »nepremagljivo«, se je že po prvih porazih razšla. Mussolini je nato omenil beg Angležev na Grškem, ustanovitev hrvatske države, hraber odpor italijanskih in nem-

ških čet v vzhodni Afriki in ponovno zavzetje Cirenajke ter naskok na Kreta. Osovina bo vrgla Anglijo iz vzhodnega Sredozemskega morja ter se na ta način z velikimi koraki približala zmagovitemu izidu te vojne.

Glede trojnega pakta je Mussolini dejal: »Povedal sem vam vse, če vam povem: Mi skupno delamo, marširamo, se borimo in tako bomo tudi skupno zmagali.« Tovarištvo bojnih čet se izpreminja v tovarštvo narodov. Führer je v svojih zadnjih govorih priznal krv-

ni davek Italije za skupno stvar osovine. Novi red kontinentov se že odraža na obzorju kot vojni cilj osovine. Novi red se bo naslanjal na idealne postulate in na izkušnje obeh revolucij.

O Japoncih je dejal Mussolini, da odgovarja politika Japonske popolnoma liniji trojnega pakta. Japonci so ponosen in lojalen narod, ki napada Amerike na osovino ne bi brezbrizno gledal. Japonska ve, da gre tudi za njeno bodočnost.

Na koncu svojega govora je Mussolini še omenil dobre odnose Italije napram Španiji in obenem pripravljenost Italije za politiko sporazumevanja s Turčijo.

Na naslov Amerike je spregovoril Mussolini nekaj krepkih stavkov. Duce je dejal med drugim, da vstop Združenih držav v vojno osovine nikakor ne razburja. Izrečna vojna napoved Amerike ne bi mogla spremeniti sedanjega vojnega položaja. Udeležba Združenih držav v tej vojni bi vsekakor prišla prepozno. Če ne bi prišla prepozno, tudi ne bi mogla ničesar spremeniti. Udeležba Amerike ne bo pripomogla Angliji do zmage, pač pa bo vojno podaljšala. Amerika bi v tem slučaju vojno razširila tudi na druga morja ter bi vladavino Amerike spremenila v avtoritarno in totalitarno vladavino, napram kateri bi se fašistična in nacionalistična vladavina počutili v marsičem kompletirani. Mussolini je končal svoja izvajanja, da je sovražnik pač žilav, toda osovina je še bolj žilava. Tudi če bi vojna trajala še dalje časa, Anglija ne more zmagati, ker so bile uničene vse njene možnosti na kopnem, Amerika pa ne more nadomestiti izgubljenih pozicij. Svoj govor je končal Mussolini z besedami: »Ob prvi obletnici vstopa v vojno potrjujemo s ponosno in neomejeno sigurnostjo vero v našo zmago. Jaz sem trdno prepričan, da je v tej borbi med zlatom in krvjo pravični Bog, ki je v duši mladih narodov, zmago že odločil. Mi bomo zmagali! Vinceremo!«

Mussoliniju so poslanci že med govorom viharno pritrjevali. Na koncu mu je poslanska zbornica v navdušenju izrazila svojo udanost.

Postopanje z vojaškimi rodbinami v Angliji

Angleški list »Daily Mirror« poroča o usodi neke revne žene neke v Surreyju v Angliji. Njen mož je neke v vojski in sirota mora prebivati s tremi otroki v stanovanju, kj nima vrat. Lastnik hiše je namreč izvesil vrata, ker dotična žena ni mogla plačati najemnine.

V Angliji je pač tako, da vojaki ne prejemajo redno svojih prejemkov, ravno tako pa tudi njih žene doma ne dobivajo v redu itak zelo odmerjenih podpor. Omenjena žena je dosegla z vlogami na vojaške oblasti samo toli-

ko, da je dobil njen mož v svrhu ureditve te zadeve s hišnim lastnikom kratek dopust. S hišnim lastnikom pa ni mogel govoriti in tako je napravil na stanovanju zasilne duri iz plätene žice. Dotični hišni lastnik pa je pozneje izjavil, da nikakor ne bo izročil snetih vrat, pač pa bo snel še steno, da bo ta rodbina zapustila hišo, kajti vojaške rodbine da so slabi plačniki.

Ta vzgled je čuvolj zgovoren. Za angleško plutokracijo so vojaki, ki se raj borijo za interese bogatinov, nekaj nanjvrednega!

Ponosni obračun nemškega vojskovanja

Nemško vrhovno poveljstvo o uspehih vojskovanja z Anglijo v letu 1941

Vrhovno poveljstvo nemške vojske je v četrtek izdalo obsežno poročilo o vojskovanju Nemčije in uspehih tega vojskovanja proti Angliji v prvih mesecih leta 1941. Poročilo ugotavlja uvodoma, da je nemška vojska pod vodstvom njenega vrhovnega poveljnika dosegla v borbi z Anglijo na suhem, na morju in v zraku nove velike zmage, vredne svetovnozgodovinskih uspehov v letu 1940. Mornarica in letalstvo — tako se glasj poročilo v začetku — sta prizadevali britanski vojski, trgovski plovbi in vojnemu gospodarstvu tudi v tem času najhujše udarce. V Severni Afriki so bili uspehi, ki so jih Angleži dosegli v mesecih in premoči glede čet in orožja, vsleč druznega protinapada nemških in italijanskih čet v najkrajšem času izbrisani. Na Balkanu sta bili Jugoslavija in Grška v tritedenski vojni poraženi. Izkrčane angleške čete so bile uničujoče poražene z izgubo njihovega težkega orožja in opreme. Z velikimi izgubami mrtvih, ranjencev in ujetnikov so bili Angleži pregnani z grške celine.

Poročilo vrhovnega poveljstva našteva po tem uvodu posamezne naloge in dejanja vojne mornarice. Vojna mornarica je svojo nalogo motenja sovražnih življenjskih poti s pomočjo trgovinske vojne izvrševala nepretrgoma. Te vojne so se udeleževale nadmorske in podmorniške bojne sile. Pogmornice so v Atlantiku od angleške obale do zapadnoafriške obale napadle 19 ladijskih spremljav ter jih uničile do malih ostankov. Pri tem je bila angleška bojna ladja »Malaya« s torpedi težko poškodovana. V teh operacijah so se odlikovale nemške bojne ladje, križarke, brzi čolni in pomožne križarke. V prvih štirih mesecih leta 1941 so potopile nemške podmornice 978.000 ton, nadmorske sile pa 493.000 ton, skupno 1.471.000 ton ladijske toneže.

Sovražne izgube vsled nemških min niso vračunane. Vojna mornarica je razen tega sestrelila 71 letal. Nemška mornarica lama je imela v tem času male izgube. Izgubila je 1 torpedovko, 3 podmornice in 3 manjše enote.

Letalstvo Nemčije je ravno tako uspešno bombardiralo angleško vojno in trgovinsko mornarico. Potopilo je 8 angleških bojnih ladij ter poškodovalo 24 ladij, med njimi 2 križarki in 8 rušilcev. Skupno je nemško letalstvo v neumornih napadih potopilo 170 trgovskih ladij s skoro 764.000 tonami. V celoti je Anglija izgubila od začetka t. l. do konca aprila vsled napadov nemške mornarice in letalstva 2.235.000 potopljenih ladij, 1.200.000 ton ladijskega prostora je bilo poškodovanega.

Angleška industrija je zadobila mnogo hudih udarcev. Anglija je bila lišta, ki je začela bombardirati ponoči nemška mesta, ker je hotela terortzi-

rati nemško civilno prebivalstvo. Maščevalni udarci nemškega letalstva so radi tega upravičeni. Nemška protiletalska artilerija je sestrelila do aprila t. l. 97 sovražnih letal. V zračnih borbah nad Anglijo in celino je bilo sestreljenih 271 letal. 73 letal je bilo na tleh uničenih, Angleško letalstvo je izgubilo samo pri tem bojišču v prvih štirih mesecih 1941 441 letal. Temu nasproti so znašale nemške izgube bistveno manj kot 50%.

Poročilo omenja nato borbo Italije v Afriki in nemško soudeležbo. V poročilu navaja vrhovno poveljstvo vse posameznosti afriške akcije, ki je bila

pod poveljstvom generalleutnanta Rommela tako sijajno izvedena. Kakor znano, so nemške in italijanske čete vtgle Angleže iz Benghasija, zajele v Cirenajki 42.000 mož, med njimi več generalov. Plen je bil izredno velik. Nato so sklenile obroč okrog Tobruka, zavzele Bardio in Capuzzo ter zopet prestopile egiptovsko mejo. Vsi prejšnji angleški uspehi so bili s tem prekrižani. V Afriki je bilo z malimi lastnimi izgubami sestreljenih do konca aprila 72 sovražnih letal. Tudi v Afriki je letalstvo sijajno sodelovalo s suhozemskim afriškim korpusom in z italijanskimi četami.

Motni izgledi g. Winstona Churchilla

Angleški ministrski predsednik Winston Churchill, glavni krivec sedanje vojne in njenih upustošenj, je znan po svoji neizmerni trdoglavosti. Mož si je v tepel v glavo, da mora priti do vojne in ni miroval vse dolje, dokler se mu njegova hudičeva nakana ni uresničila. Dobil je vojno, ki je bila vsiljena Führerju in nemškemu narodu, in sicer v tako krepki in izdatni meri, da ga sedaj morda že glava boli. Churchill vé prav dobro, da po silnih porazih, ki jih je doživel na Norveškem, v Holandiji, Belgiji, Franciji in sedaj na Balkanu, nimaj nobenih izgledov. Angleški narod krvavi iz tisočerih ran, cela mesta in industrijska področja so uničena, ter spremenjena v kupe razvalin. Churchill je to vseeno. On se zaveda, da te vojne nikakor ne more spremeniti v angleško zmago, zato mu je vseeno, kjer in kako se bo otvorila kaka nova fronta, ki bi utegnila zmanjšati udarno silo osovine Berlin - Rim. Le tako je razumeti poslednji podvig g. Churchilla, ki se prav nič ne sramuje napada na francosko Sirijo. Churchill si je menda mislil, da bo z napadom na Sirijo zadržal zmagovito nemško vojsko in njenega italijanskega zaveznika na pohodu v Severni Afriki. Tu je Churchill naletel na trd oreh. Nesramni napad na Sirijo je rodil v Franciji dokončno spoznanje, da je Francija evropska celinska država in da je njena usoda tesno povezana edinole z Nemčijo in Italijo. Sedaj so Francozi spoznali nekdanjega licemernega zaveznika. Angleži so bili tisti, ki so na grmadi sezgali Devico Orleansko in Anglija je bila tista sila, ki je skozi stoletja skrbno pazila, da se moč in ugled Francije nista kjerkoli utrdila na škodo angleških interesov.

Anglija je izigrala Francijo in Nemčijo na eni, Francijo in Italijo pa na drugi strani, ker ni hotela, da bi se celinske velike sile sporazumele. Francozi so morali v klavnico sedanje vojne, ker so tako velevali angleški inte-

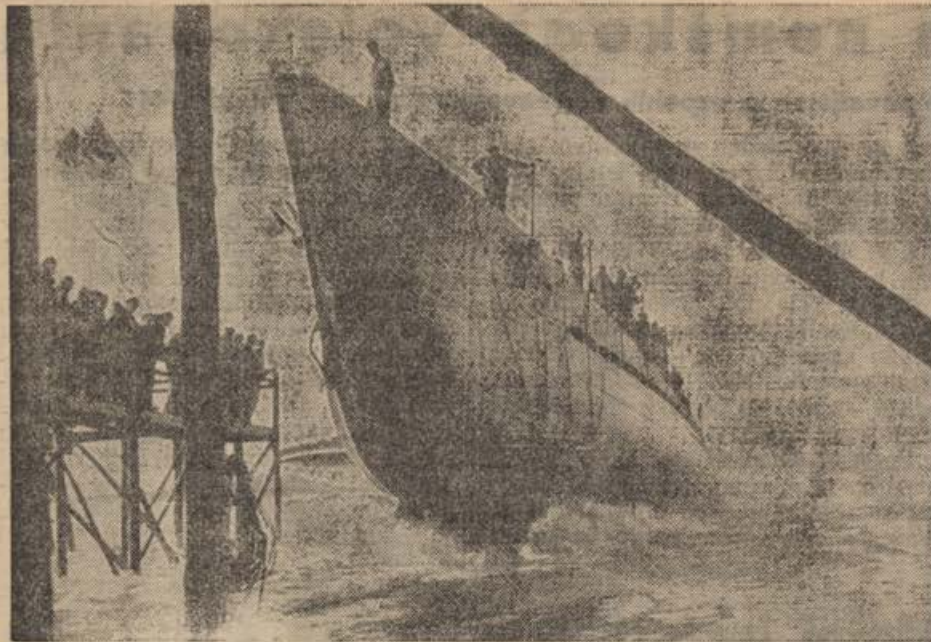
resi. Za zahvalo je Churchillova vlada dala povelja za napade pri Oranu in Dakariju, kjer je angleška mornarica razbijala francosko brodogojno in morila izdajalski francoske mornarje. Tistim Francozom, katerim se medtem še niso odprle oči, se je zasvitalo sedaj, ko je angleški napad na Sirijo v polnem teku. To poglavje je tem žalostnejše, ker so na strani Angležev tudi maloštevilni francoski izdajalci okrog bivšega generala De Gaulle-a.

Ves francoski tisk nezasedene in zasedene Francije je enoten v odklanjanju angleškega načina vojskovanja

(Scherl Arhiv)

Dne 18. t. m. bo ravno 25 let, odkar je padel na zapadu slavni nemški vojni pilot Max Immelmann. Bil je eden najuspešnejših nemških bojnih letalcev v svetovni vojni ter je prejel odlikovanje »Pour le mérite«.

(PK.-Hirsche-Scherl)

Z vsako nemško podmornico je železni obroč okrog Anglije trdnejši. Zopet je zdrknila nova nemška podmornica v svoj element. Po končani opremi in po preizkusni vožnji bo opravljala svoj posel v borbi z Anglijo.

proti Nemčiji. List »L' Avenir«, ki izhaja v nezasedenem mestu Clermont Ferrand, ugotavlja v zvezi z napadom na Sirijo popolnoma pravilno, da je Anglija potrebovala Francijo samo za ubijanje francoskih vojakov, za rušenje francoskih mest in za izstradovanje francoskega prebivalstva. Očividno se mudi Churchill s kako »zmago«, ki naj vzplamti že dokaj padlo borbenost angleškega ljudstva, toda zdi se, da mu manjka vere v možnost zmage nad nemško vojsko.

V sličnih izvajanjih ugotavlja list »Effort« sledeče: »Anglija hoče za ceno krvi svojih vojakov obraniti interese svojih kapitalistov in angleški imperij. Z vsemi sredstvi bi Churchill hotel prepričati, da bi se zaprle klešče, ki jih je osovina nastavila okrog imperija. Napad na Sirijo je poizkus, preprečiti neizogibno katastrofo. Anglija je vsekakor pozabila, da se bodo francoske čete uprle z vsemi razpoložljivimi sredstvi.

S svojo za Anglijo tako nesrečno vojno politiko pridobivanja novih bojišč se je Churchill vrezal v lastno meso. Sedaj mu je proti njegovi volji uspelo približati Francijo in Nemčijo, razun tega pa se morajo sedaj Angleži po Afriki boriti še s Francozi. Libanon je v tej borbi tudi na strani Francije in o mogočnem kralju Ibn Saudu je itak že znano, da je smrtni sovražnik Anglije, ki je imela za Arabce samo bič in obljube. Izgledi g. Churchilla so tedaj silno motni. Churchill še zmiraj noče razumeti, da odločitve niso v njegovih rokah, temveč v rokah Führerja in nemške vojske. V Angliji mora že precej vreti med ljudstvom, da si skuša Churchill s cenjenimi napadi na bivšega razoroženega zaveznika spletati svoje »lavorike«. Kaj sličnega še ni zabeležila zgodovina Anglije. Pariški

»Matin« je imel prav, ko je zapisal sledeče besede: »Sedaj vem vse o angleškem pojmovanju prava in civilizacije. Anglija se je sama izločila iz družine narodov. Zaslužila si je, da jo bodo izbrisali z zemljevida.«

Kratkovidnost srbofilov

Srbi in srbofilji so doživeli svoj poraz, ki se je izkazal kot naravna posledica angleške propagande. Tej propagandi je uspelo v teku zadnjih let popolnoma skisati možgane vseh tistih, ki so nekdaj vedrili in oblačili po naši Spodnji Štajerski. Ljubljanski listi so brez razlike usmerjenosti netili in podpihovali poneumljenje srbofilskega polizobraženstva, ki se je klanjalo samo angleškemu funtu šterlingu in kl ni hotelo vzeti na znanje zmag nemške vojske v sedanji vojni. Angleška propaganda je razširila tudi po Spodnjem Štajerskem največje neumnosti, ki so jih ti polizobraženci gladko verjeli in tudi goreče razširjali. Zatelebanost srbofilov je bila tako velika, da ni bilo najti nikake primere. Da je London prejel strahovite udarce nemškega letalstva, so jemali na znanje z nekim nezaupanjem, trdno pa so verjeli smešni trditvi angleške propagande, da so razna mesta v Nemčiji »že zravnana z zemljo«. Če sta se srečala dva srbofila, je prav gotovo eden izmed njiju vprašal: »Ali si že slišal londonske radio-vesti?« Poslušali so samo London, kakor so do poloma Francije poslušali sam Lyon. Če je kak zaveden Štajerc v pogovoru samo omenil nemško vojno poročilo, je bil že plamen v strehi. Srbofilji so bili kakor tisti afrški

ptič noj, ki vtika svojo glavo v trenutku nevarnosti kratkomalo v pesek. Par plačanih agentov na bivšem Kranjskem in žal tudi na Spodnjem Štajerskem je zadostovalo za popolno izločitev vsake prevdarnosti pri srbofilskih polizobražencih. Sladko so se zazibali v trdno verovanje, da so zmage le pri tistih, ki imajo največje bogastvo sveta. V tem verovanju so ti ljudje popolnoma pozabili, da se je v letih 1914—1918 skoro ves svet bojeval s tedanjo manjšo, strankarski razruvano in od židovstva podminirano Nemčijo in kljub temu je vojaško niso premagali.

Srbofilskih polizobražencev ni izpametovalo nič, ker so se tolašili od ene nemške zmage do druge, češ, »sedaj je pa konec«. Vsaka nova nemška zmaga je bila za te ljudi strahovit udarec, toda angleška šepetalna propaganda jim je kmalu zopet pomagala na noge. »Predvidevanja« srbofilov glede bodočih izgledov so bila vedno tako bujna, da so se sami naslajali ob vsaki pomisli, ki je bila naperjena proti nemštvu. Za polom, ki so ga srbofilji doživeli kot politično popolnoma neizobraženi ljudje, se imajo zahvaliti angleški propagandi.

Na Spodnjem Štajerskem je srbofilska inteligenca zastrupila velik del ozračja. Strupeni plin angleške propagande pa se je razblinil v trenutku, ko je nemški vojak v polni bojni opremi s tanki in letali prodril v Srbijo in v dvanajstih dnevih uničil takozvano »večno slavo« srbske vojske. Takrat so celo slepci spregledali in marsikateri srbofil je moral tedaj priznati, »da kaj takega in v tej izmei ni pričakovati...« Za te ljudi je zgodovina, ki jih je poslala v svojo ropotarnico, že napisala svojo obsodbo. Pri tem jih ne rešuje nobena okolnost, da so bili s slepoto udarjeni.

(Associated Press)

Prvi poslanik Hrvatske v Rimu dr. Stjepan Perić, ki je pred nekaj dnevi nastopil svoje mesto v italijanski prestolnici.

Kdor se priznava k Führerju in Reichu, čita Štajerskega Gospodarja!

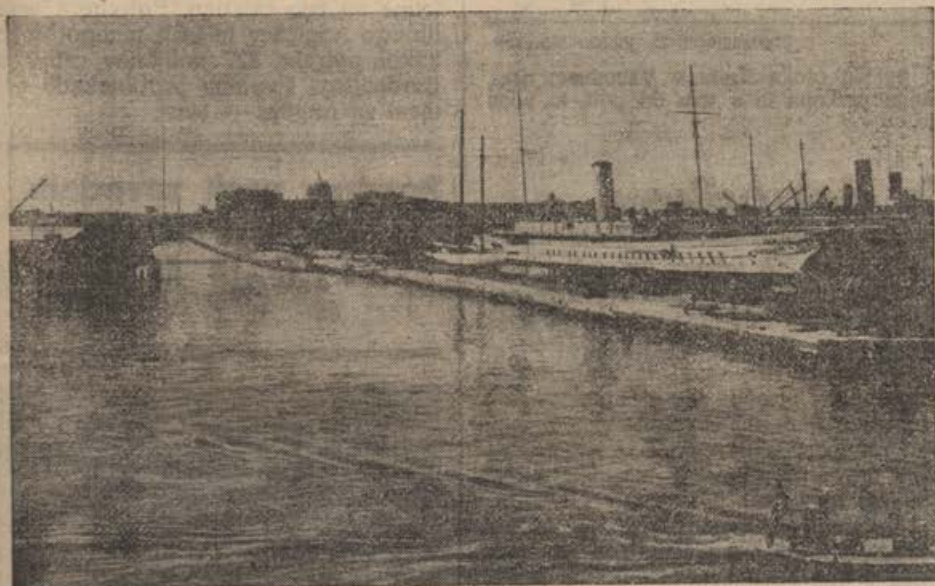
Aleksandria v dežju nemških bomb

Mesto Aleksandrija — glavno pomorsko oporišče Anglije v severnem Egiptu je že prejelo prve udarce nemškega letalstva. Ogromni požari in uničenje v pristanišču ter po raznih skladiščih so posledica drznega napada nemškega letalstva, ki je kot blisk z jasnega neba iz Krete udarilo v omenjeno središče angleškega odpora ob afriški obali. Nemški udarci so bili za Angleže tako porazni, da se je pričela angleška kolonija z vso naglico odpravljati na pot. Aleksandrijo so lani jesen bombardirali že Italijani, ko so s svojo vojsko prodrli preko Libije v Zapadni Egipt. Ofenziva angleške armade pa je prisilila Italijane k umiku v Tripolitanijo. S tem umikom je bila nevarnost, ki je že takrat grozila Aleksandriji, vsaj za nekaj časa odstranjena. Odkar so nemške in italijanske čete egiptovsko mejo zopet preko-račile in odkar je Kreta v nemških ro-

kah, pa je ta nevarnost znova nastopila.

Aleksandrija je danes ogrožena z dveh strani: v severu s Krete in na zapadu s strani Solluma. Od Krete do Aleksandrije je samo 550 kilometrov, od Solluma pa še sto kilometrov manj. Aleksandrija je sicer samo vojna luka druge vrste, toda to pristanišče nudi zavetja tudi najtežjim bojnim ladjam do 35.000 ton. Velikega pomena za Angleže pa so ogromni magacini za gorivo, ki jih sedaj bombardirajo nemško letala. Ta skladišča obsegajo več desetisoč ton tekočega goriva. Dne 5. in 8. junija je nemško letalstvo udarilo zelo izdatno po Aleksandriji.

Poznavalci razmer pravijo, da so bili ti prvi napadi šele predigra bodočih dogočekov na severo-afriški obali.

(Scherl-Wagenborg)

Na sliki vidimo del pristanišča mesta Aleksandria. V ozadju se nahaja vladna palača.

Težaven položaj v Palestini

Poročilih iz Jeruzalema se je položaj v Palestini zelo poslabšal. Napetost med židi in arabskim prebivalstvom je vedno večja. Urad židovske agencije za Palestino je izdal oklic na naslov židovskih moških, naj se nemudoma pripravijo na obrambo Palestine. Po vsej Palestini se vrše rekrutacije v največji naglici. Razun rednih židovskih rekrutov nameravajo postaviti še prostovoljni korpus, ki naj bi služil v angleški armadi Bližnjega vzhoda. V Palestini je povsod opazati mrzlične vojaške priprave. Novo prispele avstralske čete so šle v Palestino na mejo Sirije. Medtem pa raste odpor Arabcev proti angleškemu terorju čedalje bolj. V palestinskih četah služijo sedaj skoro izključno židje, ker se Arabci branijo, umirati za angleške interese.

V preteklem tednu — prvič po letu 1938 — so morale angleške oblasti v Palestini poslati proti arabskim upornikom celo letala. V bližini mesta Nabulus so angleška letala bombardirala dvoje arabskih vasi. V okolici mesta Sahnata so arabski borci za svobodo svojega naroda streljali na transport angleških čet. Prišlo je do streljanja, ki je zahtevalo številne mrlične ranjence. Po arabskih objavah je bilo v zadnjih spopadih med Arabci in židi ubitih 20 Arabcev in 16 židov. Angleške oblasti zapirajo Arabce v neštivilnih slučajih. Položaj v Palestini je za Anglijo zelo težaven. Razvoj, ki ga glede Palestine beleži svetovno časopisje, ne obeta nič dobrega za angleške oblasti v tej deželi, ki je zopet stopila v ospredje dogočekov.

Nemška vojaška uprava v Srbiji

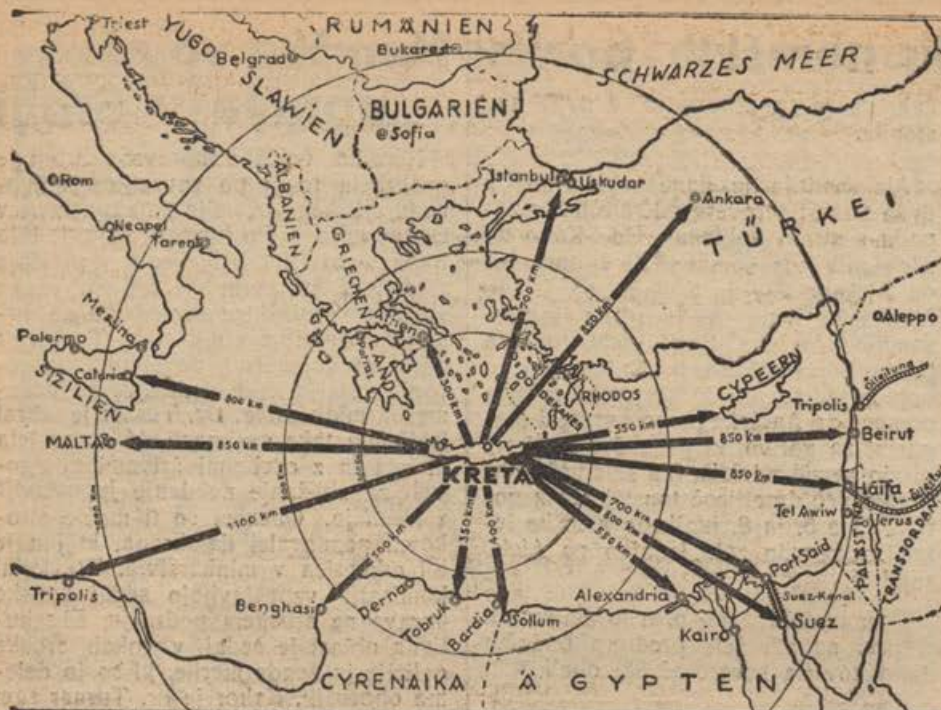
Nemška vojaška uprava v Srbiji je poskrbela takoj po zavzetju celokupnega srbskega ozemlja za vzpostavitev civilne uprave. Po končani vojni je bilo treba uravnati tok življenja v prejšnje stanje. V to svrhu je šef upravnega štaba pri vojaškem poveljniku za Srbijo državni svetnik dr. Turner predložil vojaškemu poveljniku imenovanje komisaričnih voditeljev za posamezna ministrstva. Dr. Turner je izbral izključno take osebnosti, ki so se leta in leta in z osebnimi žrtvami potegovali za zблиžanje nekdanje Jugoslavije z Nemčijo. Obenem so ti možje strokovni poznavalci delokroga, ki jim je bil odmerjen v ministrstvih. Ti vladni komisarji vzpostavljajo sedaj banske uprave na srbskem področju. Eksekutivna oblast je sedaj v rokah srbske policije in žendarmerije, ki so jo deloma oborožili. Kakor je dr. Turner sam izjavil, je to najboljši dokaz, da hočejo Nemci celo v deželi, ki so jo vojaško zasedli, takšen red, kakoršnjega si ustvarjajo domači organi brez nemškega vmešavanja. Šolstvo se že razvija v prejšnjem redu, tudi strokovne visoke šole so že začele s poukom. Srbska sodišča sodijo po lastnih zakonih ter se pravoreki izrekajo tako kakor v mirnem času. V svrhu pospeševanja prometa so izdelali obširen program za gradbo cest. Nalog in vodstvo je prevzela organizacija Todt.

Velika premoč nemškega orožja

Vedno bolj in bolj mora sedaj angleški tisk pod vtisom nemških zmag na Grškem in na Krete priznati premoč nemške oborožitve, ki je vredna premoči nemškega vojaka. V angleškem javnem mnenju pa tudi že priznavajo, da je nemška letalska industrija tako glede kakovosti, kakor tudi glede sposobnosti za Anglijo že nenadkriljiva. Tako priznava londonski list »Daily Telegraph« med drugim sledeče:

»Resnica, ki je ne moremo dovolj ponoviti, je, da smo še vedno daleč za našim sovražnikom, kar se tiče izdelovanja vojnega materiala.« List nadovezuje na to ugotovitev tudi mnenje, da ima Führer ravno vsled svoje premoči v oboroževalni industriji strateško iniciativo v svojih rokah in da bo tudi v bodoče ustvarjal kapital iz tega svojega položaja.

Angleški list tudi priznava, da so razmere v angleški oboroževalni industriji zelo malo zadovoljive. Zlasti letalske tvornice ne morejo delovati v polnem obsegu in ni nikakih izgledov za zboljšanje te situacije v bodočnosti. List je tudi ugotovil, da se v nekaterih letalskih tovarnah oteguje 10 do 20% delavstva svojemu delu.

(Kartendienst E. Zander-Atlantio)

Iz gornjega zemljevida je razviden vojaški pomen otoka Kreta v Vzhodnem Sredozemskem morju. Kreta je ključ do suezskega prekopa in s tem do poti, ki vodi v Indijo.

Pregled vojnih dogodkov

Konec preteklega in začetek tekočega tedna sta bila, kakor že poprej, v znamenju neprestanih akcij nemškega letalstva in podmornic. Tako je potopila podmornica, ki ji poveljuje Kapitänleutnant Hessler, sedem sovražnih trgovskih ladij s skupno tonažo 42.641 ton.

V noči od sobote na nedeljo je nemško letalstvo potopilo na škotski zapadni obali tri oborožene sovražne parnike s skupno 21.000 tonami. Eno izmed nemških bojnih letal je potopilo sovražno stražno ladjo.

Za udarce nemškega letalstva proti Angliji je značilno, da je bilo od 1. do 7. junija potopljenih sovražnih ladij s skupno tonažo 106.400 ton. V tem času je bilo najmanj 75.000 ton sovražnega ladjevja poškodovanega, 6. junija in v noči k 7. juniju je bilo potopljenih s strani nemškega letalstva 30.500 ton in poškodovanih 15.000 ton sovražnih trgovskih ladij.

Na severoafriškem bojišču je nemško in italijansko letalstvo bombardiralo sovražne postojanke in protiletalske baterije pri Tobruku in Marsa Matruku.

Sovražnik v tem tednu ni napadel iz zraka nemškega ozemlja niti po dnevu niti po noči.

V borbah proti oskrbovalni plovbi Anglije se je v času od 1. do 7. junija zlasti odlikovalo letalstvo, ki mu poveljuje Generaloberst Stumpf. Potopilo je namreč 11 ladij z 80.000 tonami in poškodovalo težko 15 nadaljnjih ladij. Stumpfovi odredi so potemtakem od 1. februarja 1941 naprej potopili 33

ladij z 208.000 tonami ter poškodovali skupno 86 ladij. Iz teh števil je razvidno velika udarnost nemškega letalstva.

Kakor je razvidno iz italijanskega uradnega poročila, so italijanske podmornice napadle v Atlantskem oceanu sovražno spremljavo ter iz iste sestrelile devet parnikov s skupno tonažo 63.000 ton.

V Sredozemskem morju so nemške letalske formacije iz svojih novih oporišč z dobrim uspehom napadle angleška skladišča za gorivo in pristaniške naprave v Haifi.

Nemško letalstvo je v Marsa Matruku izzvalo v barakah in skladiščih za gorivo več požarov.

Bojna letala so na škotski vzhodni obali in v bristolskem kanalu napadla močno zastražene spremljave. Pri tej priliki sta bili potopljeni dve trgovski ladji z 10.000 tonami. Pet nadaljnjih ladij je bilo zelo težko poškodovanih.

Pri zračnih napadih nemškega letalstva na severni izhod bristolkega kanala so opazili nemški letalci velike in male požare.

Pred Tobrukom je italijanska artilerija uspešno pobijala angleške baterije. Italijanska letala so prav tako uspešno bombardirala postojanke sovražnika in razna skladišča pred Tobrukom. Požari in eksplozije so bile posledica teh napadov.

Častite delo in delavca

Adolf Hitler

Anglija in Evropa

Bivši rumunski zunanji minister in znani narodni gospodar prof. Mihael Manulescu je napisal v listu »Viatza« članek, ki se bavi s posledicami angleške blokade Nemčije in nemške protiblokade angleškega otoka. Kakor znano, so usmerili Angieži takoj ob početku svoje vojskovanje na to, da bi z uničevanjem dovoza v Evropo predvsem izstradali nemško civilno prebivalstvo. Na to zločinsko nakano je odgovorila vlada Velike Nemčije s protiukrepi v takem obsegu, da je sedaj nastalo že veliko pomanjkanje na britanskem otoku.

O tem piše prof. Manulescu sledeče: »Tudi popolna blokada evropskega kontinenta (celine) bi znižala normalno potrošnjo živil komaj za 10 do 15 odstotkov. Temu nasproti je Anglija mnogo bolj navezana na dovoz iz inozemstva. Brez uvoza je Anglija prisiljena znižati potrošnjo za cele tri četrtine na eno četrtino. Potrebe 47 milijonov Angležev je kriti mnogo težje kakor potrebe 327 milijonov celinskih Evropejcev. Popolna protiblokada pomeni za Anglijo — smrt.

Pozdrav vseh zavednih
Spodnještajercem je

„Heil Hitler!“

(Weltbild)

Nedavno je obiskalo nekaj angleških bombnikov nemško prestolnico Berlina. Tri take bombnike je sestrelila protiletalska artilerija skupno z nočnimi lovci. Tu so še razvaline enega izmed omenjenih bombnikov.

Ura odločitve za Anglijo je že blizu

Iz Anglije prinašajo v poročilih dva govora, ki sta zelo značilna za položaj, v katerem se Anglija sedaj nahaja. Tako je imel bivši letalski minister in sedanji član vlade brez delokroga lord Beaverbrook govor, v katerem je zahteval od angleškega naroda večjih vojnih storitev kakor doslej. Lord Beaverbrook je izrazil slutnjo, da je ura odločitve za Anglijo že blizu. Mož, ki je za vojno politiko sedanje angleške vlade soodgovoren, je namreč izjavil:

»Ura resne borbe je prišla. Vsakdo mora biti pripravljen na žilav odpor. Vsak top in vsak tank mora biti v pripravnosti. Vsako letalo mora biti pripravljeno za polet.« Lord Beaverbrook pa svojega govora ni namenil toliko Angležem kot predvsem Kanadčanom. Napram Kanadi je lord Beaverbrook postavil sledeče zahteve: »Od vas pa pričakujemo mnogo. Za borbo potrebujemo nujno tanke, ladje, letala, opremo in vse drugo, kar nam lahko dobavi vaša industrija za bojno linijo. Potrebujemo pa tudi denar za odplačilo teh tankov in letal ter moštvo, ki bi se v njih borilo. Potrebovali bi zlasti takih mož, kakor ste nam jih že poslali in ki so se že borili uspešno za Anglijo. To bo bitka, v kateri bo angleški narod zmagal ali pa umrl. Umika ne bo. Naši pogledi veljajo zapadnemu obzorju. Pričakujemo ladij in opazujemo z velikimi upi vse, kar izdeluje Kanada s svojimi velikimi pomožnimi sredstvi v svojih tovarnah.«

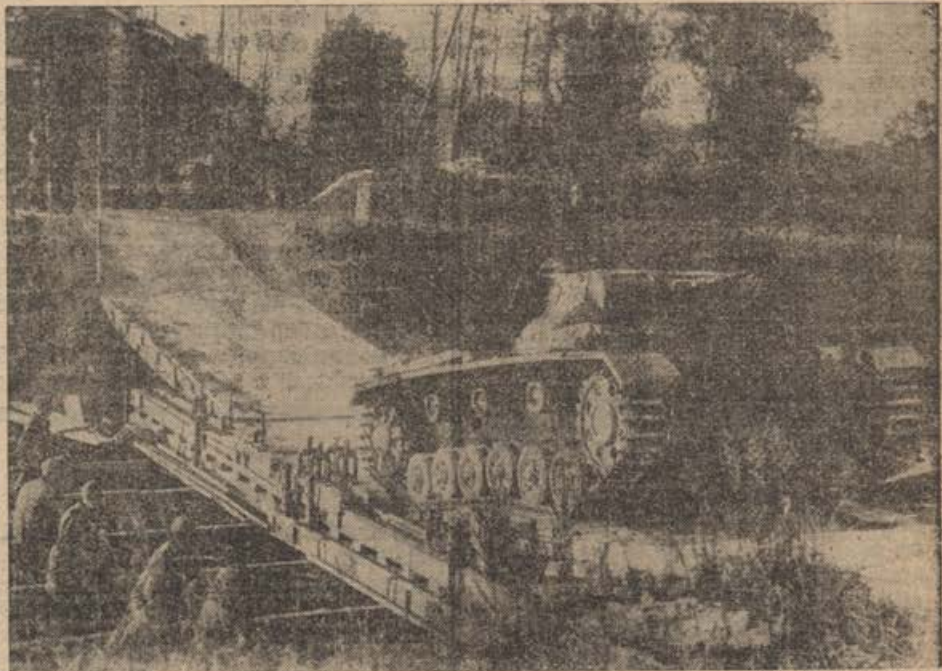
Lord Beaverbrook bi bil vse to lahko povedal tudi drugače, in sicer takole: »V tej vojni, ki se bije v korist vladajoče angleške klike, naj plačuje Kanada krvni in denarni davek.«

Parlamentarni tajnik angleškega mornariškega ministrstva Fletcher je tudi govoril, in sicer v mestu Keyms-ham, kjer je izjavil, da tisti angleški politiki, ki so to vojno pripravili, vojne brez tuje pomoči ne morejo dobiti. Fletcher je dobesedno izjavil: »Vztrajnost je lepa lastnost, toda v tej vojni

ne zadostuje. Imamo popolnoma novo vrsto vojne. Brzina odločitve in temeljitost dela pomenita v tej vojni vse. Pri tem pa gre za naš obstanek. Doslej se je mnogo preveč govorilo o tem, da smo tudi v preteklosti morali prestatl krizo in da smo zadnjo bitko končno le dobili. Poraza ne moremo preprečiti drugače kakor s povečanjem vseh storitev. Z minimalnimi preobratl v vsak-

danjosti življenja ne moremo dobiti vojne. Sedanja borba je totalna vojna s sovražnikom, ki se je na vse pripravil in ki je s pripravami začel že pred šestimi leti. Sovražnikov način vojskovanja je drzen, nov, razkošen, neusmiljen in brez ozira na ljudi in material. Mi pa moramo vojno dobiti v tovarnah.«

Kakor je razvidno iz zadnjih besedi g. Fletcherja, naj bi sedanjo vojno, ki so jo izzvali angleški bogataši, izvojevali angleški delavci.

(PK. Schwarz-Scherl)

Junija lanskega leta je nemška vojna silapredrla Weygandovo obrambno fronto na celi črti. Tu vidimo težke nemške tanke o priliki prehoda preko zasilnega mostu, ki so ga pionirji zgradili v najkrajšem času.

Neusmiljeni udarci po pomorstvu Anglije

Nemško letalstvo in mornarica neusmiljeno udrihata po pomorstvu Anglije. Dan za dnevom napadajo nemška letala in edinice vojne mornarice vsako ladjo, ki bi se hotela približati angleškemu otoku. V času med 1. in 7. junijem so nemška letala potopila 106.400 brutoregisterskih ton sovražnega trgovskega brodovja. Poleg tega je bilo poškodovanih 75.000 ton nadaljnega sovražnega trgovskega brodovja. Kakor je razvidno iz poročila nemškega vrhovnega poveljstva, je bil pretekli petek črni dan za sovražnika. Omenjenega dne in v noči po petku je bilo potopljenih 30.500 ton, poškodovanih pa 15.000 ton sovražnega lajdjeva.

Udarci nemškega letalstva pa ne dosegajo samo ladje okrog britanskega otoka, temveč tudi več sto kilometrov od zapada Škotske oziroma Zapadne Afrike. Nemško letalstvo bo ostalo v borbi za Atlantik tako dolgo na filniku sovražnika, dokler ne bo končno poražen. Obenem bodo dokončno pora-

žene tiste sile, ki se zoperstavljajo Novi Evropi, novemu redu narodov in pravemu miru na svetu sploh.

Premoženje Jurija VI.

Kakor poroča italijanski časopis »Il Regime Fascista« se nahaja premoženje angleškega kralja Jurija VI. in kraljice Elizabete že dalj časa v Kanadi in v Zedinjenih državah. Gre predvsem za denar, delnice, nakit in jahalne konje. Del tega premoženja je poslal angleški kralj po poročilu omenjenega italijanskega lista z veliko previdnostjo že l. 1939 na krovu neke ladje iz Liverpoola v Montreal, kjer se nahaja v tankajšnjih kanadskih bankah. Med vrednostmi se nahaja tudi zbirka pisemskih znamk, ki jo je zapustil Jurij V. svojemu sinu. Ta zbirka je vredna nad milijon dolarjev. Pozneje so poslali v Kanado še dragocene slike starih mojstrov in naposled še 15 dirkalnih konj.

Anglija je doslej izgubila nad 30 podmornic

Deutsches Nachrichtenbüro — to je nemški poročevalski urad — je ugotovil v zvezi z objavo, ki jo je izdala angleška admiraliteta glede izgube podmornice »U n d a u t e d«, da je Anglija s tem priznala izgubo svoje 31. podmornice. Med temi edinicami se nahajajo štiri holandske, francoske in poljske podmornice, ki jih je stavila angleška mornarica v svojo službo. Ker je štela angleška mornarica ob izbruhu vojne samo 53 edinic, je s tem priznala potopitev več kot polovice svojih podmornic, akoprav tudi te priznane izgube nikakor ne soglašajo s pravnimi izgubami.

Kako je bivši kralj Peter pobegnil?

Piše Kriegsberichter W. von Oven.

PK. (Poročilo je že nekoliko zasl... relo, vendar bo zanimalo naše čita... telje). Nekega meglenega jutra se je vila avtomobilska kolona po strmih vi... jugah h gorskemu samostanu Ostrog. Visoko v pečini je stal samostan Ostrog. Na čelu zarotnikov, ki so po... gnali Jugoslavijo v vojno proti Nemčiji in ki so sanjali o »zmagi« v Albaniji in na Štajerskem, je stal srbski pravo... slavni patrijarh Gavrilo. K njemu se je zatekel mladi kralj v svoji veliki stiski. Počasi se je vila avtomobilska kolona proti blestečemu se samostanu. Gavrilo je sprejel kralja, ki je bil obupan nad izgubljeno igro. Peter je dal zarotnikom svoje ime za državni udar. Zadržala poročila pa pravijo, da se pripravljajo Angleži na vkrcavanje in ne na pomoč Jugoslaviji.

Našli smo informacije za politično zobraževanje mladega kralja. Te informacije so bile take narave, da so mladega kralja nujno spravile v zagato.

Patrijarh je skomignil z rameni ter si je pogladil brado, ko je skušal mladi kralj izsiliti iz njega odgovor na postavljeno vprašanje. Vse je prišlo drugače, kakor si je predstavljal. Segel je po kozarcu vina, ki je bilo pripravljeno na mizi. Jedli in pili so dobro in izdatno. Pri tem se lažje pozabi skrbi in stisko. Kralju se je blodilo po glavi. Kaj bo z Jugoslavijo? Kakšna bo njegova lastna usoda? Pred očmi mu je vstajala tujina. Zagledal je usodo mnogih kraljev, ki so se že pred njim postavili v službo Anglije. Strašne slike so se zgrinjale pred njegovimi očmi.

Patrijarh Gavrilo ga je gledal deloma s pomilovalnim, deloma pa porogljivim pogledom. Obenem mu je nalival težko dalmatinsko vino. Vedel je, da tu ne pomaga nobeno drugo sredstvo. On sam ni poznal skrbi, ki jih je imel mladi kraljevski človek zraven njega. Vedel je, da mu ne bo slabo šlo, četudi bi bila igra zgubljena. Gavrilo je spredel svoje niti v Anglijo...

Gavrilo ima predvsem državni zaklad, o katerem je mislil kralj, da je še v njegovi posesti. Drugega jutra je prišel patrijarh v priprosto sobo, ki je služila kralju kot spalnica. »Prispele so hude vesti, »Veličanstvo,« je dejal Gavrilo, »sovražnik je že zasedel Beograd. Kar je še ostalo od naše armade, se nahaja na begu. Druga armada stoji pred kapitulacijo. To je konec.«

Kralj je odgovoril, da bo storil, kar mu bo svetoval patrijarh. Patrijarh pa mu je svetoval hiter beg. »To pa mora biti hitro, Veličanstvo,« je dejal Gavrilo. »vsaka sekunda je dragocena.« Dobro, kralj se je odločil za beg. In sicer na Grško. »Vi vsi greste z menoj, predvsem državni zaklad s sveže tiskanimi milijoni in zaboji s kovanci.« Patrijarh je zamahnil, si pogladil brado ter odgovoril: »Veličanstvo, Vi morate takoj oditi. V nekaj urah so lahko

Nemci že tu. Nemci so vendar hudiči in so vedno tam, kjer jih človek ne sluti. Ali hočete priti v nemško ujetništvo?»

Kralj je stresal svojo izmučeno glavo. Ne, ne, samo to ne. Patrijarh pa je zopet sladko čebljajal: »Na letališču v Nikšiču je samo eno letalo pripravljeno. Veličanstvo, marsikaj boste morali pustiti tukaj.«

Nato je kralj z najožjim spremstvom zapustil samostan. Razni generali in ministri so stali v Ostrogu. Tudi patrijarh Gavrilo in denar ter zlato. Kralj je vzel samo najnujnejše. Ko je odletelo letalo s kraljem, so gledali dvorjani za letalom z mešanimi občutki. Samo patrijarh ni trenil z očesom. Vedel je, da se bo otresel tudi te okolice. In to mu je tudi uspelo. Ko so stale nemške čete pred Nikšičem, so zbežali, zapustili vso prtljago. Končno so bili veseli, da so jih zajele nemške čete ter jim dale nekaj toplega za jesti.

V samostanu niso našli patrijarha, ki se je zaklenil v svojo tajno kamrico.

Sirijo so napadli

V nedeljo zjutraj — tako je poročala angleška agencija Reuter iz Kaire — so angleške čete skupno s člani francoske legije izdajalskega generala De Gaulle-a napadle francosko mandatsko deželo Sirijo. Tako Angleži, kakor francoski veleizdajalci, so si izmislili lažljivo trditev, da se nahajajo nemške čete na sirijskih tleh. Obenem so Angleži izjavili, da hočeja »osvoboditi« Sirijo in Libanon.

Francoska vlada je takoj odgovorila na nesramnost Angležev ter je razkrinkala to lažljivo trditev. Obenem je sporočila, da bo francoski imperij branila z vsemi razpoložljivimi močmi.

Maršal Petain je naslovil na Francoze v Siriji poslanico, v kateri je ostro ožigosal tiste Francoze, ki so na izdajalski način prešli v službo Anglije, da bi prelivali kri z lastnimi brati, ki branijo enotnost imperija in francosko neodvisnost. Da v Siriji v resnici ni niti enega nemškega vojaka, je potrdil maršal Petain s sledečimi besedami: »Pred silo je prišla zvijača. Znano vam je, da se niti v Siriji in niti v Libanonu ne nahaja en sam nemški vojak. Vi se borite za pravično stvar, za nedotakljivost pokrajini, ki jih je zgodovina poverila domovini. Vi boste znali to nedotakljivost braniti.«

Francoske okupacijske čete v Siriji so v smislu povelja maršala Petaina sprejele borbo z Angleži. Tako se mora Francija sedaj braniti proti nekdanjemu »zavezniku«. Postopanje Angležev je tem nesramnejše, ker je Francija na tleh. Zločinstvo Angležev je brez primere. Ker ne morejo nikjer zabeležiti najmanjše zmage nad Nemci, so se vrgli daleč izven Evrope na

Državni zaklad leži v pečini in drugih skrivališčih. Dober del tega zaklada, kakih 15 milijonov, si je dal na stran in izročil dobri prijateljem. Tako je minulo nekaj dni. Gavrilo si je oddahnil: Nemci odhajajo, pričakovati je italijanske okupacije. Gavrilo se čuti popolnoma varnega.

Zopet je doživel lep dan. Vino je teklo v čaše in zabavali so se tako, kakor so znali. Gramofon je igral lahko glasbo. Patrijarh ljubi lahko glasbo. Njegova ljubimka je med drugimi Zozefina Beker. Njene havajske pesmi poslušala silno rad. Njene plošče so njegov zaklad.

Po tako veselo preprokranj noči so ga zbudili nekega jutra ostri udarci kopit. Gavrilo je skočil k vratom. Njegova siva brada je zmešana. Gavrilo je v spodnjih hlačah in v srajci, da človek ne more spoznati patrijarha. Pred njim je SS- Sturmbannführer in okrog njega stoji par nemških vojakov z mrkimi pogledi. Gavrilov san o bogastvu in moči je pri kraju. Tako je stal pred nemškimi vojaki, ki so glavnega krivca in največjega lisjaka med zarotniki še pravočasno ujeli.

Francoze, da bi tako dosegli vsaj en viden uspeh. Francozom so pokradli Angleži ladij v vrednosti 120 milijard frankov, ukradli so jim tudi mnogo zlata, sedaj segajo še po francoskih kolonijah.

(Weltbild)

Nemški kulturni zavod v Madridu, glavnem mestu Španije. Ta zavod je središče izmenjave kulturnih dobrin med obema narodoma.

**„Štajerskega Gospodarja“
v vsako hišo in gostilno!**

Führer je sprejel dr. Ante Pavelića

Pretekli petek je sprejel Führer v Berghofu na Obersalzbergu poglavnik mlade Hrvatske, dr. Ante Pavelića, in sicer v prisotnosti Reichsmarschalla Hermann Göring-a in zunanjega ministra v. Ribbentropa. Razgovor s poglavnikom mlade hrvatske države, ki je z zmago osovine stresla raz sebe verzajski jarem, se je vršil v duhu pristranega prijateljstva, ki spaja nemški in hrvatski narod.

Dr. Ante Pavelić je izročil Führerju kot poklon neko fridericijansko zastavo izza sedemletne vojne in obenem tudi šahovnico velikega pruskega kralja Friedricha Velikega. Ob zaključku razgovora je dr. Pavelić predstavil Führerju svoje spremstvo. Ob prihodu kakor tudi ob odhodu poglavnika je izkazovala častna četa SS hrvatskim gostom nemške državne vlade vojaške časti.

Pred razgovorom s Führerjem je imel dr. Ante Pavelić v Fuschlu pri Salzburgu prisrčen razgovor z zunanjim ministrom v. Ribbentropom. Nemški zunanji minister je nato povabil poglavnika in njegove spremljevalce h kosilu, katerega so se udeležili tudi odlični predstavniki nemškega zunanjega ministrstva.

Tekom razgovora z zunanjim ministrom v. Ribbentropom je poglavnik sporočil, da je hrvatska vlada že določila svoje meje napram tistim srbskim pokrajinam, ki jih je zasedla nemška vojska. Zunanji minister v. Ribbentrop

je vzel poglavnikovo sporočilo z zadovoljstvom na znanje.

Poglavnik je po prisrčnem slovesu petek zvečer zapustil Salzburg ter se s svojim spremstvom odpeljal v Zagreb.

Vsi nemški listi poudarjajo v zvezi s sprejemom poglavnika pri Führerju prijateljske vezi, ki vežejo nemški in hrvatski narod. Listi se sklicujejo tudi na to, da so Hrvatje okrog dr. Pavelića spremljali borbo nemškega naroda proti Versailles vedno z globokim razumevanjem. Sodelovanje Hrvatske in Velike Nemčije v okviru Führerjeve Nove Evrope je viden dokaz volje osovinskih sil, ustvariti na ozemlju bivše in poražene Jugoslavije vse pogoje za najlepše sodelovanje velikih in malih narodov.

*

Listi objavljajo vest, ki je prispela preko Rima in po kateri je hrvatska vlada že označila nove vzhodne meje hrvatske neodvisne države. Te meje potekajo takole:

Od izliva Save v Donau navzdol do izliva Drine v Savo. Od izliva Drine navzgor poteka meja tudi ob vzhodnih razcepitvah tako, da ostanejo vsi otoki na hrvatski strani, in sicer do izliva reke Hrasnice v Drino vzhodno od vasi Zemljice. Od izliva Hrasnice v Drino poteka meja po suhem vzhodno od Drine, in sicer v smislu stare meje, ki je obstojala do leta 1918 in ki je od leta 1908 naprej tvorila mejo med Bosno in Srbijo.

Šna, da je po beograjskih vesteh, ki so prispale pondeljek zvečer, našlo 2500 prebivalcev smrt. Največji del stare rimske trdnjave, ki je bila od nekdanj simbol mesta Smedereva, je v razvalinah.

(Atlantic)

Pogled na cesto v Banjaluki, ki bo predvidoma glavno mesto Hrvatske,

Železniški most v Marburgu zgrajen

Kakor znano, so Srbi dne 7. aprila zvečer na svojem umiku proti jugu sestrelili med ostalimi mostovi tudi železniški most v Marburgu. Takoj po prihodu nemških čet je izdalo vrhovno poveljstvo nalog za vzpostavitev tega mostu v najkrajšem času. Dela so se lotili pod izkušenim vodstvom naši vrli železniški pionirji, ki so stavljeno jim nalogo izvršili zares v občudovanja vrednem času. Sedaj je ozemlje severno od Drave zopet zvezano z desnim bregom. Železniški promet je s tem omogočen proti Adriji in proti Egejskemu morju. Slovesna otvoritev mostu se je vršila 7. junija ob prisotnosti predstavnikov vojaških in civilnih oblasti na prav slovesen način. Pri tej priliki so prevzeli predstavniki nemških državnih železnic novi most v upravo in s tem v promet.

Mesto Smederevo uničeno

Po poročilih nemških listov je zadelo srbsko mesto Smederevo strašna nesreča. Dne 9. t. m. je eksplodiralo tamkajšnje veliko skladišče srbskega streliva. Eksplozija je bila tako stra-

GOSPODARSTVO

Dobra sadna letina

Lanska letina je bila slaba. Veliko škode je napravila ostra zima, ki je zmanjšala število dreves, razun tega pa je bilo vreme v pozni spomladi neugodno. Letos imamo dovolj znakov za presojo sadne letine, ki bo po dose- danjih poročilih povprečno dobra po vsej Evropi. Letos mráz ni napravil škode po sadovnjakih, tudi ni pričakovati večje škode s strani škodljivcev. Ako bo letos vreme količkaj ugodno, je torej računati z dobro sadno letino.

Nemčija je pridobila v zadnjem času nekaj dobrih sadjarskih pokrajin. Lani je bil priključen Elsass-Lothringen, letos pa Spodnja Štajerska in Kranjska. Spodnja Štajerska je prispevala 3 mili-

jone sadnih dreves k desetim milijonom, ki jih ima ostala Štajerska. V normalnih časih je izvažala Spodnja Štajerska jedva 12.000 ton. Goreňjska izkazuje 600.000 sadnih dreves. Marca letošnjega leta je Gauleiter izdal oklic za »sadno bitko« na Štajerskem. Upati je, da bo Štajerska pri količkaj dobrem vremenu dobro odrezala.

Tudi Donauland, ki ima okrog 28 milijonov dreves, se je potrudil glede dviga svoje sadne produkcije. V tej pokrajini so izdatno izboljšali sadjarstvo. Ostala Evropa pričakuje prav tako dobro sadno letino, čeprav so nekoliko trpele rane sadne vrste.

× Največje industrijsko podjetje na Spodnjem Štajerskem. Veliki premogokopi v Trifail-u predstavljajo največje industrijsko podjetje v osvobojeni Spodnji Štajerski. Kakor znano, ima veleobrat razen premogovnikov tudi tovarne cementa in apna ter veliko opekarno.

× V Romuniji pričakujejo letos dobro vinsko letino. Stanje v vinogradih je odlično.

× Bolgarija bo povečala svojo produkcijo tobaka vsled priključitve bivše jugoslovanske in grške Macedonije za 90 do 100 milijonov kilogramov letno. Na ta način bo zavzemala Bolgarija v produkciji tobaka zavidanja vredno mesto.

× Nakup ovčje volne na Hrvaškem. Na Hrvaškem je državno podjetje »Pogode« dobilo pravico za nakup ovčje volne ter so s tem drugi trgovci kot posredovalci od teh kupčij izključeni.

× Kultura sončnic v Romuniji v porastu. Nemškemu prizadevanju se imajo v Romuniji zahvaliti, da so ploskev, posejano s sončnicami izza lanskega leta od 100.000 hektarjev zvišali na 400.000 hektarjev.

× Pšenice bodo v letu 1942 posejali v Zedinjenih državah na 55 milijonih oralih. Napram posejani ploskvi leta 1941 pomeni to znižanje za 7 milijonov oralov.

× Grški tobak za Nemčijo. Vse prekomerne in stare zaloge grškega tobaka je odkupila Nemčija. Na željo nemških oblasti, se bo pri tej kupčiji izključilo vse posredovalce, da bodo imeli od zaslužka korist edino pridelovalci in njihove družine.

Maksimirane cene za sadje in sočivje

V zvezi z uredbo o ureditvi cen sadju in sočivju, ki jo prinašamo na drugem mestu in na po-llagi oglasa, ki ga je prinesla »Marburger Zeitung« z dne 7. in 8. junija t. l., veljajo do prihodnega razglasa nižje označene najvišje cene za štajersko sadje in sočivje.

Cena je izražena v Reichspfennig-ih in mišljena za en kilogram, kjer ni označbe, da gre za šopek. Prvi dve postavki predstavljata prodajno ceno pridelovalcev, ki jih smejo zahtevati o-ll trgovcev na drobno. Prva številka velja za blago A, druga za blago B kva-

litete. Tretja in četrta številka predstavlja ceno, ki jo morajo plačati potrošniki za A in B blago, če ga kupijo pri pridelovalcu ali trgovcu na drobno.

Grah v strokih: 36, 27, 48, 36. Kumare: 56, 42, 72, 56. Karfijola: 80, 60, 104, 78. Korenje, letošno, šopek od 15 komadov: 13, 10, 18, 13. Kolerabica z svežim listjem: 30, 22, 40, 30. Hren: 70, 40, 92, 68. Peteržilj v zelenem stanju, šopek: 2, — 3, —. Por: 20, 15, 26, 20. Redkvica okrogla, šopek od 15 komadov: 3, 2, 4, 3. Redkvica dolga, bela, 15 komadov v enem šopku: 4, 3, 5, 4. Redkev brez zelenega listja: 20, 15, 26, 20. Rabarbara: 9, 6, 12, 8. Rudeča pesa, stara: 14, 10, 18, 13. Salata, glavната: 20, 15, 26, 20. Salata, končna: 14, 10, 18, 13. Salata berivka: 10, 7, 14, 10. Šnitlih, šopek: 2, — 3, —. Šparglji: 110, 80, 140, 104. Špinača: 18, 13, 24, 18. Zelenjava za juho šopek od 5 dkg: 3, — 4, —. Čebula letošnja: 15, 11, 20, 14. Črešnje: Trdice in srčnice: 40, 30, 52, 40. Gozdne ali vodne ter črešnje manjvrednih vrst in malega sadu: 32, 24, 42, 32.

Cene A se sme zahtevati samo za prvovrstno blago. Za blago slabše vrste pa cene B. Prodaja je dovoljena samo po teži, v kolikor ni v prednjem nekaj drugega določeno.

O oddaji kož, kosti in rogov

Šef civilne uprave za Spodnjo Štajersko, pooblaščenec za prehrano in poljedelstvo, je objavil sledeči razglas:

»V svrhu ureditve oddajanja rogov, kosti in kož — kar je dolžnost vseh mesarjev, — se časno odreja.

Nadzorstvo oddaje vodi Beauftragter der steiermärkischen Fleischer- und Selchervereinigung beim Arbeitspolitischen Amt, Abteilung Handwerk, Marburg, Viktringhofgasse 11. Kot zbirališča se razen po zgoraj imenovanem združenju določenih oddajališč določiti tvrdki Johann Jelenec, Häute- und Leder-Großhändler in Cilli ter Josef Pirich, Leder- und Häute-Großhändler in Marburg.

Loj in svinjska klavna mast se mora iz-

(Weltbild Archiv)

Nemška planšarica je marljiva pri delu.

ročati izključno samo tistim zbiralcem, ki jih določijo zgoraj imenovano združenje.

V svrhu obračunanja in dokazov oddaje veljajo tiskovine, kakor jih na svojem področju uporablja Viehwirtschaftsverband Südmärke.

Skrb za cenejši električni tok

Šef civilne uprave na Spodnjem Štajerskem je dne 6. junija t. l. izdal odredbo, ki ureja oskrbo Spodnje Štajerske z električnim tokom in plinom.

V to svrhu je bilo zaplenjeno v korist Reichsgau-a Steiermark vse premično in nepremično premoženje niže navedenih tvrdk: Električna centrala Fala a. d., Trboveljska premogokopna družba, državni rudnik Velenje in Kranjska deželna elektrarna.

Iz teh tvrdk je nastala javno-pravna korporacija »Energieversorgung Südsteiermark« z sedežem v Marburg-u. Energieversorgung Südsteiermark bo na področju Spodnje Štajerske imela pravico uporabljati državna zemljišča, zemljišča Reichsgau-a Steiermark, občin in občinskih zvez za električne in telefonske naprave.

Štajerski »kokošji zakon«. V 16. stoletju je bil na Štajerskem v veljavi zakon, po katerem so se smele kokoši oddaljiti od svojega kurnika le v tolikem krogu razdalje, kot je človek lahko vrgel srednje težko kladivo. S tem pa seveda ni bilo rečeno, da sme sosed kokoš, ki bi jo zalotil na svojem zemljišču, tudi ubiti. Pač pa je imel pravico zahtevati primerno odškodnino. Če pa bi kljub temu kokoš ubil, bi moral plačati za vsako pero, kolikor jih je imela dotična kokoš, po 72 krajcarjev kazni. Na isti način se je v tisti dobi kaznovala tudi tatvina kokoši.

UMNI KMETOVALEC

Pozor pred peronosporo!

»Peronospora« ali »trsna plesen« (*Plasmopara viticola* de By.) je ena izmed najrazširjenjših in nevarnih glivičnih boleznin vinske trte. Če pravočasno ne podvzamemo vse potrebne mere v obrambo in zatiranje te bolezni, ista lahko povzroči izredno škodo ter zelo občutno zmanjša vinski pridelek.

Razvoj peronospore na vinski trti. (Pojasnilo v besedilu.)

Bolezen je bila v prejšnjem stoletju prenešena iz Amerike v Evropo, kjer se je kmalu povsod razširila. Napada vse zelene trsne dele. Posebno na spodnji strani listov se poleti lepo opazijo značilne bele, prašnate pege, katerim z zgornje strani listov odgovarjajo blede-rumeni tzv. »oljnati madeži«, ki označujejo okuženo listje 1—2 dni pred izbruhom bolezni. Listje se na teh mestih kmalu posuši in porjavi. Kot rečeno, napade bolezen vse zelene

trsne dele, tako tudi kabrnke pred in po cvetju ter odrasčajoče grozde, katerih jagode vsled tega počrniijo in se posušijo.

Opisana takozvana poletna oblika razvoja te nevarne glivične bolezni je vinogradnikom splošno znana; manj znan pa jim je način okužbe in prostemu očesu neviden razvoj ter življenjski pogoji, od česar v veliki meri zavisi pravočasno in pravilno zatiranje bolezni.

Glivica prezimi v odpadlem listju v obliki takozvanih zimskih trosov (oospore, sl. 1.). Tekom jeseni in zime razpada listje na zemlji, zimski trosi spomladi vzkaliijo in tvorijo majhnim bučkam podobne organe (takozvane primarne konidije, sl. 2), ki kmalu izločijo prve z dvema bičkoma opremljene trose ali blodilice (zoospore, sl. 3.). Te nanese deževje in veter na listje, kjer nekaj časa blodijo v deževnih ali rosnih kapljicah ter ob ugodnih vremenskih pogojih kmalu izvršijo okužbo tako, da vzkaliijo skozi listne reže med listno staničje (sl. 4.). Primerna vlaga, posebno toplo nočno deževje in toplota 14—28° C zelo pospešuje okužbe in razvoj bolezni. Po preteku 5—18 dni, takozvani valjni ali inkubacijski dobi, ki je zelo odvisna od vremenskih prilik, se na zgornji strani okuženega listja nato pojavijo rumenkaste lise, že preje omenjeni »oljnati madeži«.

Kmalu nato sledi »prvi izbruh« bolezni skozi listne reže na spodnji strani listov, kjer se pojavijo za »peronosporo« značilne prašnate pege. Če jih pogledamo pod drobnogledom vidimo, da so sestavljene iz neštetihi do 1½ mm dolgih razčlenjenih trosonoscev (sl. 5.), ki na svojih koncih odvajajo drobne prozorne poletne trose jajčaste oblike (sl. 6.). Te raznaša veter v ogromnih množinah po vinogradih, kjer širijo bolezen. V kapljici rose ali dežja ti trosi namreč izločijo 4 do 8 majhnih, nekaj časa gibljivih blodilic (sl. 7.), ki skozi dihalne reže okužijo zelene trsne dele. Po preteku nekaj dni bolezen ponovno na isti način izbruhne, kar se tekom poletja večkrat ponavlja. Šele proti jeseni tj. »poletni izbruh« ponehajo, a glivica razvija v listju in drugih trsnih delih za prezimitev primerne zimske trose, ki bodo v prihodnjem letu ponovno izhodišče bolezni.

Naglasiti je treba, da enkrat okuženih trsnih delov ne moremo več zdraviti. Bolezen torej edino lahko v njenem napredovanju in razširjenju omejimo ter preprečujemo nove okužbe. To dosežemo najuspešneje s pravočasnim in pravilnim škropljenjem vinske trte in sicer pred prvimi okužbami s poletnimi trosi (sl. 6.). Škropljenje izvajamo s škropivi, ki vsebujejo ba-

ker, kateri v deževnici ali rosi razopljen uničuje kaljivost trosov. Ker vemo, da se okužbe in »izbruh bolezni« (tvorba poletnih trosov) v glavnem vršijo skozi listne reže na spodnji strani listja, je razumljivo, da površno barvanje trsnega listja z bakreno-apneno brozgo ne more mnogo koristiti ter je le potrafa škropiva in dela. Posebno je torej treba temeljito in čim finejše v obliki megle poškopiti spodnje listne strani, pa tudi ostale zelene dele trte ter grozde.

Za prvo škropljenje se navadno uporablja 1—1,5% bakreno-apnena (bordoška) brozga; za drugo in nadaljnje škropljenje pa 2—2½% brozga ob prevladujočem vlažnem, a 1½% ob pretežno suhem vremenu.

Prvo škropljenje se navadno izvrši koncem maja ali v začetku junija; naslednja 3 do 4 škropljenja pa se izvajajo do prve polovice avgusta vsakih 10 do 15 dni, kar je odvisno od vremenskih prilik.

Za eno škropljenje je računati s porabo 25—40 litrov brozge na 1 ar, kar odgovarja količini 14 do 23 kg modre galice (za 1% brozgo) na oral. Temu odgovarjajoče si je torej potrebno preskrbeti modro galico za 3—4 škropljenja.

Kjer se v večji množini pojavijo grozdni sukachi (črvi), jih pokončujemo istočasno s peronosporo na ta način, da bakreno-apneno brozgo pripravimo v zvezi z arzenovimi preparati n. pr. z »Urania zelenilom« ali z apnenim arzenijatom.

Predpogoj za uspeh škropljenja pa je pravilno pripravljena brozga; ako je sestavljena s premajhno količino apna lahko povzroči na zelenih delih trte hude poškodbe — »opekline«. V pravilno pripravljene brozgi fenolftalinov papir (dobi se v lekarni ali drogeriji) pordeči, drugače je brozgi treba še dodati apnenega beleža.

Za uspešno zatiranje peronospore je treba upoštevati še sledeče:

1. Pri novih nasadih naj znasajo razdalje med vrstami vsaj 1 do 1,2 m. Pregosti nasadi se namreč po deževju težje posušijo kot redkejši, a vlaga pospešuje razvoj bolezni.

2. Vošne poganjke in »roparje« je treba iz vinograda čimprej odstraniti, ker jih bolezen prvenstveno napada. Mladike je treba pravočasno povezati.

3. Plevel v vinogradu pospešuje bolezen, ker zadržuje v njem vlago.

4. Prekomerno gnojenje vinograda z dušičnimi gnojili tudi pospešuje bolezen, ker prevelika količina dušika zelo zviša količino vode v rastlinskem staničju, ki vsled tega lažje podleže okužbi.

5. Odpadlo listje in trsne odpadke je v jeseni treba iz vinograda odstraniti in sežgati.

Ker je posebno v vlažnih in toplih letih pravilno in pravočasno škropljenje za višino pridelka odločilnega pomena, naj to delo vsak vinogradnik in viničar čim skrbnejše opravi.

Svinjere, ci, pazite na svoje svinje!

Kužna ohromelost svinj ogrožava vašo svinjerejo. Bodite oprezni glede preteče prenosljivosti te kužne bolezni in ravnajte se najtočnejše po sledečih določilih previdnosti in obrambe:

Izogibajte se tujih hlevov in dvorišč.

Zaščitite dostop v svoja dvorišča vsem tujim osebam in nikakor ne dovolite prenočevanja v hlevih.

Bodite previdni pri menjanju služinčadi, skrbite za največjo čistočo obleke, perila in čevljev.

Ne kupujte svinj neznanega izvora.

Posipajte dohode v hleve z apnenim prahom

Prepovedano je uporabljati hlevsko

ku varčujmo vedno in povsod. Vojni čas v katerem živimo, zahteva od nas vseh varčnost. To ne velja samo za meščane, temveč v isti, če ne še v večji meri, za podeželje. Predvsem naj se ne zametuje nobenih odpadkov. Cunje, papir, lepenka, stare kovine vseh vrst, star gumi, razbito steklo, staro usnje itd. predstavljajo vrednosti, ki nam zamujem čas s čuvanjem in zbiranjem nagradijo.

Kdor kako železo več ne rabi, ker je polomljeno, skrivljeno ali nerabno, ga naj ne odvrže. Lahko se ga proda kot staro železo. Rabljen, zarjav, skrivljen žebelj, ki smo ga v mirnih časih vrgli v smeti, se da lepo zravtati in če ga namastimo, je zopet uporabljiv. Isto velja za staro rabljeno žico. Namesto v smeti, jo je shraniti, ker se lahko uporabi kot žica ali pa proda kot staro železo. Tudi zbiranje starih tub, kovinastih škatelj, doz itd., ki predstavljajo v množini prav lepe vsote in so v vsakem stanovanju, je priporočljivo. Kakor

orodje, prevozna sredstva, krmo, steljo, gnoj itd. iz dvorišča, za katerega se ne more dokazati, da je tamkaj zdravstveno stanje svinj nesumljivo.

Meso, klavni in kuhinjski odpadki (pomije,) kakor voda, v kateri je bilo meso oprano, se smejo uporabljati kot svinjska hrana le pod pogojem, da je vse dobro prekuhano.

Opazujte dnevno svoje svinje in njih zdravstveno stanje. Sumljivi znaki se morajo takoj prijaviti pri občini ali žandarmeriji. Pregled po uradnem žilnozdravniku je brezplačen. Do njegovega prihoda se ne sme zaklati ali odstraniti iz dvorišča nobene svinje.

Če se stare kovine pretope in zopet uporabijo v kovinstvu. Star gumi prekuhajo in uporabijo pri izdelavi novega blaga. Iz krp izdelujejo novo tekstilno blago, oziroma jih uporabijo pri izdelavi papirja. Tudi stari usnjeni odpadki se predelajo. Vsak odpadek je danes nekaj vreden. Zato je tudi v interesu poedincev in skupnosti. da se jih ne zametava, temveč zbira in proda.

km. Letošnja košnja se je ponekod že pričela z začetkom tega tedna. Na košnji, odnosno na letošnji travi se posebno izrazito pozna vpliv letošnjega vremena: redka, a visoko rastla trava. To se pravi, da je bilo v zgodnji spomladi presuho vreme, da bi bile zamogle pognati vse klice travnih semen, a poznejša množina mokrote (dežja) je pognala to, kar je zrastle, v bujno, visoko rast. Na posebno ugodnih legah je trava izredno visoka. Glavna košnja pričinja te dni.

Delavci pri težkih delih dobijo dodatne živilske nakaznice

»Marburger Zeitung« je objavila uradni razglas, ki odreja, čó morajo delodajalci do 20. junija 1941 pri »Aussendienststelle des Gewerbeaufsichtsamtes Graz in Marburg, Bürgergasse 12,« predložiti sezname delavcev, ki opravljajo težka dela. Na podlagi teh seznamov bodo oblasti s težkim delom zaposlenim delavcem izdale k sežanjim še posebne nakaznice za živila

Za delavce težkih del se smatrajo dotični delavci, ki so stalno zaposleni pri težkih delih. Kdor opravlja samo od slučaja do slučaja ali samo v gotovih dneh težka dela, ne pride v poštev. Tudi normalno obrtno delo se ne smatra za težko delo.

K težkemu delu se šteje tudi stalno opravilo pri napravah, ki razvijajo veliko vročino, velik prah ali kake druge zdravju škodljive snovi.

Uvodoma omenjeni uradni razglas podrobno objašnjuje, katere dela se v posamezni industrijsko-obrtnih strokah smatra kot težka dela. Naštete so sledeče industrije: rudarstvo, industrija kamnoseštvo, zemeljska dela, pridobivanje kovin, predelava kovin, ke-

mična industrija, tekstilna industrija, izdelava in predelava papirja, tiskarska industrija, industrija usnja, industrija kavčuka in azbesta, industrija drv in predelave lesa, prehranjevalna industrija, oblačilna industrija, plinarske, rečna plovdba in gozdarstvo.

V gozdarstvu je podiralce dreves, drvarje, graditelje potov, komnolomske delavce, delavce pri urejevanju hudo durnikov ter tiste, ki delajo pri zaidanju in zaježenju lavin, smatrati za delavce težkih del.

Ureditev trgovine s sadjem in sočivjem

Šef Civilne ukrove za Spodnjo Štajersko je izdal z dnem 30. maja 1941 naslednjo odredbo o ureditvi cen v trgovini s sadjem (sočivjem) in južnim sadjem na Spodnjem Štajerskem.

Na podlagi § 3 odredbe o ureditvi cen na Spodnjem Štajerskem z dne 9. maja 1941 (V. u. A.-Bl. Nr. 12, str. 41) odrejam:

§ 1

(1) Za sadje in zelenjavo, ki se proizvaja na Spodnjem Štajerskem, se od strani mojega službenega mesta sproti določijo

maksimalne cene za potrošače. Maksimalne cene se smejo principiuelno zahtevati samo za blago najboljše kakovosti (Güteklaase A). Blago slabše kakovosti (Güteklaase B) se mora oddati vsaj za 25% ceneje.

Cene bodo razglašene v »Marburger Zeitung« in sicer vedno dan prej, preden stopijo v veljavo.

(2) Prodaja spodnještajerskega sadja in zelenjave se sme vršiti samo po teži, v kolikor to ni drugače dopuščeno v posameznih določevanjih cen.

§ 2

(1) V kolikor se uvaža sadje, zelenjava in južno sadje iz Reich-a ali iz inozemstva na Spodnje Štajersko, veljajo sledeči predpisi za izračunavanje cen:

a) Maksimalna cena za oddajo veletrgovine iz lastnega skladišča, sme biti sestavljena samo iz nakupne cene (čiste blagovne cene, prištevši stvarno naraslih stroškov za tovarnino in carino) in iz dobička od 10% od nakupne cene. Veletrgovci so dolžni izstaviti račune za vse prodaje, iz katerih so razvidna imena prodajalca in kupca, vrsta in količina blaga ter prodajna cena po prodajni enoti.

b) Maksimalna oddajna cena za trgovino na drobno (Verbraucherhöchstpreis) sme biti sestavljena samo iz nakupne cene (čista blagovna cena, prištevši stroškov otvorine, ki so stvarno narasli pri transportu od veletrgovca k trgovcu na drobno) in iz dobička od 30% od nakupne cene.

(2) Pribitki za dobiček veletrgovca in trgovca na drobno se smejo tudi tedaj samo enkrat prišteti, ako prevzame več trgovcev iste stopnje razdelitev blaga.

§ 3

V cenah in dobičkih, določenih v §§ 1 in 2, so upoštevani vsi stroški in izguba (gnitje in pokvara), kakor tudi stroški za izgubljeno (za daljno uporabo nesposobnega) pakovanja.

§ 4

Ureditev cen za razpošiljalno trgovino s spodnještajerskim sadjem in zelenjavo ustane pridržana.

§ 5

Prestopki določb te odredbe se kaznujejo po § 4 odredbe o določitvi cen na Spodnjem Štajerskem z dne 9. maja 1941.

O izročanju in prodaji masla

Šef civilne uprave, pooblaščenec za prehrano in poljedelstvo, je dne 7. junija 1941 izdal razglas, ki določa tvrdko Molkereigenossenschaft Marburg, Tegethoffstraße Nr. 51, kot zbirališče masla za Marburg Stadt in bližnjo okolico. Pri tem zbirališču je oddajati vso maslo, vključno tistega, ki so ga izdelovalci doslej prodajali trgovcem, gostilnam in domačim gospodinjstvom.

Razpečevalci na malo, (trgovci) in velepotrošniki (gostilne, kantine, vzgojevališča itd.) morejo svoje potrebe kriti proti nakaznicam (Bezugscheine) pri gore imenovani »Molkereigenossenschaft«. Nadaljne razpečevalce na malo se bo po potrebi postavilo. Posamezni opravičenci dobijo v Marburg-u do nadaljnega maslo pri razpečevalcih (trgovcih) na drobno.

Vrečo z zlatniki iz 14. stoletja so našli pri neki pregraditvi med mestoma Brügge in Ostende. V vreči se je nahajalo več sto zlatnikov, ki nosijo slike flandrijskih in brabantkih grofov.

MALE VESTI

* **Admiral Lütjens** je našel pri potopitvi nemške bojne ladje »Bismarck« junaško smrt. Führer in vrhovni poveljnik nemške vojske je imenoval za njegovega naslednika dosedanega šefa štaba pomorskega vojskovanja admirala Schniewind-a.

* **General Antonescu**, državni vodja Romunije, se je zglasil na povabilo nemške državnice vlade preteklo sredo v Münchenu, kjer je bil prisrčno sprejet s strani nemškega zunanjega ministra v. Ribbentropa.

* **Prebivalstvo Nemčije** je v stalnem porastu. V Nemčiji se je l. 1933. na vsakih 1000 prebivalcev rodilo 14,7 otrok. Statistika za leto 1939 izkazuje že 20,3 rojstev letno. Visoko število rojstev je jasen dokaz, da so gospodarske, prehranjevalne in zdravstvene razmere v Nemčiji na višku.

* **Novi zunanji minister Hrvatske.** Poglavnik Dr. Ante Pavelić je imenoval dosedanega državnega tajnika v hrvatskem ministru za zunanje zadeve dr. Mladena Lorkovića za zunanjega ministra. Doslej je vodil zunanje ministristvo dr. Pavelić sam.

* **Ljudsko štetje v nezasedeni Franciji.** Dne 17. junija t. l. se bo v nezasedeni Franciji vršilo ljudsko štetje vseh oseb, ki so bile rojene med 1. januarjem 1876 in 31. decembrom 1926.

* **Japonska je priznala samostojno Hrvatsko.** Japonski zunanji minister Matsumoto je sporočil hrvatski vladi, da je Japonska sklenila priznati samostojno in neodvisno hrvatsko državo.

* **Chevrolet umrl.** V Detroitu v Ameriki je umrl znani ameriški fabrikant avtomobilov Louis Chevrolet v 62. letu svoje starosti.

* **Volkswohlfahrt na Spodnjem Štajerskem.** Urad Volkswohlfahrt bo v okviru organizacije Steirischer Heimatbund glasom svoje zadnje delovne seje na Spodnjem Štajerskem ustanovil 153 otročjih vrtov za malčke od treh do šestih let. Tozadavne vzgojiteljice in negovalke pridejo iz Reich-a in bodo razbremenile že tukaj delujoče sestre. Da se zajezi nevarnost, ki preti prebivalcem od rahitide, bo Volkswohlfahrt začel to bolezen z vsemi sredstvi pobijati. Iz za časa gospodarskih kriz se je ta bolezen precej udomačila, ker niso srbske oblasti proti širjenju iste v tem pogledu nič načrtnega podvzele. Zamisljena je tudi delitev hrane po šolah. Noben otrok se ne bo lačen ali prezebajoč udeleževal šolskega pouka, kakor se je to dogajalo v zadnjih letih. Tudi o ureditvi okrevaliških in oskrbniških domov se je izčrpno razpravljalo ter sklenilo vse podrobnosti. Seja je pokazala, da razvija Volkswohlfahrt na Spodnjem Štajerskem na vseh področjih svojega obsežnega delovanja resno in načrtno udejstvovanje.

* **Vojne ujetnike iz pokrajine Ljubljana** bodo odpustili. Kakor poročajo nemški listi, so sklenile nemške in italijanske vojaške oblasti izpustiti tiste vojne ujetnike srbske vojske, ki so doma iz pokrajine Ljubljana.

* **Izvršena smrtna obsodba.** Hans Klinker, rojen dne 12. marca 1895, je bil dne 4. junija t. l. pokončan, ker ga je izjemno sodišče v Hamburg-u obsodilo na smrt. Umoril je svojo mater.

* **Zelezniška nesreča v Romuniji.** Brzovlak, ki vozi iz Bukovine proti Bukarešti, je zavozil preteklo soboto blizu postaje Ploesti v neki osebnih vlak. Vlak sta trčila s tako silo eden ob drugega, da je bilo v dveh uničenih vagonih deset mrtvih in trideset ranjenih.

* **Romunija ima 13 milijonov prebivalcev.** Romunija šteje na podlagi zadnjega ljudskega štetja okrog 13 milijonov prebivalcev. Prestolnica Bukarešta izkazuje skoro en milijon prebivalcev.

* **Milijon hroščev so nabrali.** V okrožju Calw pri Stuttgartu so napovedali meseca maja skoraj vsi prebivalci vasi Grafenhausen borbo majskega hroščem, ki so v tem letu preplavili imenovani kraj. V desetih dneh so nabrali 22 centov teh škodljivcev. Neki računarji so izračunali, da je bilo s tem uničenih nad milijon hroščev.

* **Volitve za perzijski (iranski) parlament.** Perzijskemu ali iranskemu parlamentu poteče 13. oktobra t. l. njegova doba. Cesar je radi tega pooblastil vlado, da pripravi volitve za nov parlament.

* **Obnova kmetij na nizozemskih bojiščih.** Kakor poročajo nemški listi, je bilo na takozvani Grebbe-črti na Holandskem lansko leto vsled vojnih operacij uničenih 527 kmetij. 1. aprila letošnjega leta je bilo pozidanih zopet 217 kmetij na prejšnjih ruševinah. Š v tem poletju bodo vse porušene kmetije popolnoma vzpostavljene. Holandcem gredo nemške okupacijske oblasti zelo na roko, sicer obnova ne bi bila tako hitra.

* **Sirija šteje 3 milijone prebivalcev.** Pri ljudskem štetju v Siriji so našeli 2.636.000 prebivalcev. Nestalno biva v Siriji 328.000 pripadnikov raznih plemen.

* **Ameriška pomoč Kitajski.** Amerikanci bodo baje poslali kitajski vladi maršala Čangkajška raznega vojnega materiala v vrednosti 100 milijonov dolarjev. Prve dobave so že prispele na Kitajsko.

* **80 : 20.** V Zedinjenih državah se bavi Gallupov zavod z raznimi preiskovanji ljudskega mišljenja. Nedavno so preizkusili mnenje Amerikancev glede sedanje vojne. 80% se je izreklo proti vstopu Amerike v vojno in le 20% se jih je navdušilo za vojno.

* **Obvezna delovna služba na Nizozemskem.** Na Nizozemskem so uvedli s posebnim zakonom obvezno delovno službo za mladeniče in dekleta v starosti od 18. do 25. leta. Delovna služba traja 6 mesecev.

* **Norveška trgovinska mornarica** je izgubila od izbruha vojne v septembru 1939 do sedaj 186 parnikov in motornih ladij s skupno tonažo 671.000 brutoregistrskih ton.

* **Strahovit vihar ob reki Ganges.** V območju Barisala ob reki Ganges je divjal pred kratkim strahovit vihar. Več vasi in naselbin je bilo popolnoma porušeni. 5000 ljudi je baje pri tem utonilo.

* **V nacional-socialistični Nemčiji napredujejo po svojih zmožnostih.** Paul Schnack iz Weissenthurn-a je bil zidar. V svojih prostih urah je pridno gojil petje. Na veliki radio-razstavi v Berlinu leta 1936 je kot tenorist postal državni prvak. S tem je postal znan, kar mu je omogočilo obisk pevške šole in pozneje nastavitve v raznih operetnih gledališčih. Danes je Schnack prvi pevec mestnega gledališča v Würzburg-u.

* **Vselitev Hrvatov iz inozemstva na Hrvatsko.** Hrvatska vlada je imenovala posebno komisijo, ki bo izvedla povratek tistih Hrvatov, ki ne živijo na Hrvatskem.

* **Velika suša na vzhodu Zedinjenih držav.** Že od 20. aprila vlada v vzhodnih predelih Zedinjenih držav nenavadno velika vročina, ki je uničila poljske pridelke v milijonski vrednosti. Posebno velika je škoda v državah New York in New Jersey.

* **Agrarna reforma v Bolgariji.** Bolgariji vrnjeni pokrajini Macedoniji in Tracija razpolagata z velikimi površinami zemlje, ki jo je treba naseliti in obdelati. V poštev pride preselitev kmetovalcev iz stare kraljevine, kjer je obljudenost precejšna. Ureditev te zadeve je povezana z agrarno reformo cele kraljevine, je izjavil bolgarski kmetijski minister Kušev.

* **Čudna oporoka.** Nedavno ju umrl na Danskem znani raziskovalec žuželk Will Lundbeck, ki je zapustil muzeju v Kopenhagenu svojo zbirko, sestojčo iz 50.000 muh.

* **Bolgarski kralj Boris** je obiskal na svojem povratku iz Nemčije italijansko kraljevsko dvojico v vili San Rossore blizu mesta Pisa.

* **Z zvonom pozdravljajo novorojenca.** V mestu Lüneburg so uvedli lepo šego, da pozdravi zvonček na rotovžu vsakega novorojenca po rojstvu.

* **Novi policijski ravnatelj v Zagrebu.** Hrvatska vlada je imenovala dr. Josipa Vragovića za policijskega ravnatelja v

* **Bil je milijonar in živel je kot berač.** V Pielisu na Finskem je umrl starček, ki je desetletja pred cerkvenimi vhodi prosil milodarov. Ko so po smrti pregledali njegovo siromašno stanovanje, so v največje začudenje našli testament. Mož je celo svoje premoženje zapustil univerzi v Helsinkih, v svrhu podpiranja revnih dijakov. Testament je govoril o 25 milijonih finskih mark, kar predstavlja v našem denarju nad milijon Reichsmark. Prvotno so mislili, da gre za potegavščino ali pa za slabo možgansko delovanje pokojnega. Pri natančnejšem pregledu stanovanja, so pa našli skrinjico, ki je v raznih starih zlatnikih vsebovala imenovano bogatstvo.

* **Planinski orel nad Spodnjo Štajersko.** Pretekli ponedeljek je veličanstveno priplul nad Marburg prekrasen planinski orel, ki je moral imeti najmanj dva in pol metra razpetine kril. Veliki ropar je plul od severo-zapadne strani proti Madžarski. Ljudje so opazovali kralja naših ptic z velikim zanimanjem tako dolgo, dokler ni izginil na obzorju.

* **Lepo uspeli koncerti vojaške godbe na podeželju.** Steirischer Heimatbund je s sodelovanjem vojaških oblasti priredil v času od 31. maja do 6. junija v raznih krajih Spodnje Štajerske koncerte vojaške godbe, ki so bili povsod zelo številno obiskani. Na stotine kmetijskih ljudi je prišlo od blizu in daleč k tem koncertom. Mnogi moški obiskovalci so pri tej priliki nosili tudi svoja nekdanja odlikovanja iz svetovne vojne. Ljudje so bili izredno veseli ob zvokih vojaške godbe ter so si povsod želeli ponovitve. Tudi godbeniki so občutili spricho lepega sprejema in pogostitve, da so na Spodnjem Štajerskem kakor doma. Heimatbundu se je zahvaliti za te lepe prireditve, ki bodo ostale vsem poslušalcem v najlepšem spominu. Ti koncerti na deželi so bili pač najlepše znamenje povezanosti med prebivalstvom in našo vojsko.

* **Lastno ženo je po nesreči ubil.** V Rokitnem na Češkem je neki kmet zabijal debel kol v zemljo. K nesreči pa je odskočil bat z držala in je zletel njegovi ženi s tako silo na glavo, da je med prevozom v bolnišnico umrla za posledicami poškodb.

* **4600 bolgarskih delavcev** odide letos v Nemčijo na delo, kakor je bilo dogovorjeno med vladama Bolgarije in Nemčije, 3600 stavbinskih delavcev in vrtnarjev iz Bolgarije je že zaposlenih v Nemčiji.

Učimo se nemščine!

Steirischer Heimatbund je začel na Spodnjem Stajerskem uvajati posebne tečaje za tiste, ki še niso večji nemščine. To je hvale vredna poteza, ki jo pozdravlja spodnještajersko ljudstvo z vsem srcem. Nemščina je danes glavni jezik v Evropi. Ta jezik ne govori samo 100 milijonov Nemcev v Evropi, nego ga razume najmanj enkrat toliko ljudi po ostalem svetu. V prejšnji Jugoslaviji so na umetni način zavirali pouk nemščine, ker so se bali velike priljubljenosti nemške omike. Ovire, ki jih je našim Spodnještajercem v tem pogledu delal bivši srbofilski sistem, so padle. Vsak Spodnještajerc naj se potruži in priuči jezika, ki ga bo rabil ne samo doma, marveč tudi v drugih delih ogromnega Reicha. Mladino že učijo nemščino v šolah in mladina se bo prav hitro naučila jezika, ki ji je bil doslej deloma tuj. Več potrpežljivosti in žilavosti bodo morali pokazati odrasli ljudje, toda z dobro voljo bo vse šlo. Spočetka bo šlo mnogim Štajercem malo trdo, kljub temu pa bodo premagali tudi te vire. V interesu vsakogar je, da se čim prej nauči nemški. Pot do dovršenega znanja je dolga, lažje pa je doseči tisto znanje, ki ga človek potrebuje za vsakodnevno sporazumevanje. Učili se bomo lahko, če bomo vedno mislili le na to, da bo znanje nemščine koristilo vsakemu izmed nas. Naše geslo je: **MI VSI SE UČIMO NEMŠČINE!**

Organizacija Steirischer Heimatbund — Amt Volksbildung, Kreisführung Marburg-Stadt, Gerichtshofgasse 1, sprejema dnevno med 8. in 12. ter 16. in 19. uro prijava v učne tečaje za nemški jezik. Predvideni so štirje tečaji po 6 tednov. Pouk bo dvakrat tedensko zvečer in bo trajal uro in pol. Na izbiro so ponedeljek in četrtek ter torek in petek. Učnina celega

šesttedenskega tečaja je RM 2.50. Kdor tudi te vsote ne bi zmožel — kar je treba seveda dokazati — dobi primeren popust.

Tečaj bodo vodile strokovno izvežbane učne moči po znani in preizkušeni metodi Walter Weber-ja »Deutsch rasch und richtig«. V štirih tečajih po 6 tednov bodo naše ljudi uvedli v nemščino. Priporočati je, da te priložnosti nikdo ne zamudi.

* **Usrčen ljudski škodljivec.** 10. junija je bil usrčen 28 letni Josef Math iz Graza, ki ga je posebno sodišče v Grazu kot ljudskega škodljivca obsodilo na smrt. Math je bil že enajstkrat predkaznovan in je nepopoljšljiv zločinec iz navade. Zakrivil je več vlovov, deloma tudi z izkoriščanjem zatamnitive. Eno tatvino je zakrivil v hiši nekega frontnega bojevnika.

* **Kameleona je poslal iz Afrike svojemu prijatelju.** Neki nemški vojak, ki se bori v Afriki, je poslal svojemu prijatelju v Liegnitzu v majhnem poštnem paketiču kameleona, t. j. malega afriškega kuščarja, ki spreminja vsak hip svojo barvo. Živalca je bila 15 dni v paketu brez vode, hrane in zraka, ne da bi ji bilo to pomanjkanje škodovalo. Pri odpiranju paketa se je živalca vrgla takoj v vodo in je pojedla štiri muhe kot prvi obrok.

* **Soški otroci na Stajerskem so zbrali lanišnje leto na stotine kilogramov zdravilnih zelišč.** Zbirka je znašala 177.493 kilogramov v vrednosti 30.737 RM. Za domača gospodinjstva so nabrali 385.000 kilogramov črnice, 172.000 kg brusnic, 120.000 kg malin, 26.000 kg jagod, 12.000 kilogramov ostrožnic in 432.000 kg gob. Za vojno-prehranjevalno gospodarstvo so te zbirke otrok velikega pomena.

* **Tudi na Madžarskem bodo vozili na desni strani.** Na Madžarskem so doslej vozili na levi strani ceste. Sedaj se hočejo prilagoditi inozemstvu, ki že davno vozi na desni strani. V zadnjem času so delali nočne poizkuse z voznjaki na desni strani. Ti poizkusi so se baje obnesli.

* **Ustanovitelj kitajske republike Suniatsena so v Nankingu počastili z naslovom »oče kitajske republike«.** V to svrhu je določen vsako leto poseben dan za proslavo Suniatsena.

* **Norveški vajenci v Nemčiji.** Norveška organizacija Nasional Nemling je poslala skupino 14 do 16 letnih vajencev v Nemčijo, kjer bodo razdeljeni na razna učna mesta.

* **Slovesen pogreb bivšega nemškega cesarja Wilhelma II.** Pretekli ponedeljek so v vrtni kapelici grajščine Doorn na Holandskem na slovesen način pokopali telesne ostanke bivšega nemškega cesarja Wilhelma II. Komisar za Nizozemsko dr. Seyss-Inquart je pri pogrebu zastopal Führerja ter je položil v grobnici Führerjev venec. Častni bataljon nemške vojske, sestavljen iz vseh treh rodov orožja, je izkazal pokojniku vojaške časti.

* **Ogromni meteor v Srednji Rusiji.** V Saransku (Srednja Rusija) so preteklo soboto zagledali meteor, ki je razširil tako blestečo svetlobo, da je opazovalcem vzelo za par trenutkov vid. Opazovalci domnevajo, da je padel meteor v bližini Saranska na zemljo. Preiskovalna komisija zavoda za preiskovanje meteorjev se je podala na lice mesta.

* **Štokljke so zatamnile celo vas.** V vasi Dellstadt v Schleswig-Holsteinu je bil te dni naenkrat prekinjen tok za razsvetljavo. Na strehi neke kmetijske hiše so se namreč teple štokljke radi gnezda tako neusmiljeno, da je ena izmed teh živali v svoji borbenosti padla na žico električnega voda. Žica se je vtrgala in vas je bila dalje časa v temi.

* **Huda cenzura v Avstraliji.** Avstralska vlada je dobila od parlamenta pooblastilo, da sme ustaviti vsak časopis, ako so se uredniki več kot enkrat pregrešili proti cenzurnim naredbam.

* **Trojčki pri navačenju.** Rekrutna komisija v Wanzlebeu pri Magdeburgu je doživela veselo iznenadenje. Predsedniku komisije so se predstavili trojčki, ki so jih označili za sposobne.

* **Čebela ga je usmrtila.** Pri Marburg-u an der Lahn je učitelj Dippel imel opravka pri čebelnjaku. Vkljub mreži, ki jo je kot zaščito nosil na obrazu, ga je pod očesom pičila čebela. Posledice čebeljnega strupa so bile tako hude, da je mož v par minutah nato umrl.

* **»Deutsche Jugend«.** Dne 10. junija je prvi Fähnlein (zastavica) »Deutsche Jugend« v Marburgu dobil svoje ime. Tozadnevne slavnosti na Sophienplatz-u se je udeležilo 143 Führer-jev in Pimpf-ov (fan-tičev), ki so po izvršenih raportih peli »Wir sind die Fahnen-träger der neuen Zeit« (Mi smo nosilci zastav nove dobe). Bannführer Strobl je v svojem nagovoru podčrtal odlikovanje, ki ga je Deutsche Jugend deležna, ker dobi tako ponosno ime. Z besedami »izdržljivost in požrtvovalnost« je označil dolžnosti mladih fantov. Oberjungzugführer-ju Koller-ju se je zahvalil za njegovo vzorno obnovitveno delo ter ga povišal v Fähnleinführer-ja. Prireditve sta se udeležila dva bojevnika iz bojev pri Narvik-u, odkaterih je Stammführer Fehleisen spregovoril o bojih v deželi polnočnega sonca ter se spomnil tihega junaštva nemških vojakov. Nato je zastavici dal ime »Narvike« ter kroniko in službeno knjigo. Po petju vojaške pesmi »Es war ein Edelweiß«, je Fähnleinführer zastavici še enkrat dal parolo: »Vsak fant se naj pripravi za velike naloge bodočnosti, da bo izpolnil vse, kar se bo nekoč težkega in velikega od njega zahtevalo. S petjem mladinske himne »Vorwärts, vorwärts, schmettern die hellen Fanfaren« so zaključili lepo uspešno proslavo.

* **Nemške cestne železnice v številkah.** Nemške cestne železnice imajo 158.000 uslužbencev. Leta 1940 so prevozile 5642 milijonov potnikov. 181 cestno-železniških uprav s 219 obrati ima 6933 kilometrov cestno-železniških prog. Za izdrževanje osebnega prometa imajo uprave 16.267 gonilnih vozov, 152 električnih in drugih lokomotiv, 1526 vozov za blago in pakete ter 2761 specialnih in drugih vagonov.

* **V Nemčiji je bodočnost za vse poklice.** V Gau-u Danzig-Westpreußen rabijo 11 tisoč samostojnih rokodelskih obrtnikov, da bi obvladali vsa rokodelska dela, ki jih rabi prebivalstvo imenovane pokrajine.

* **Spodnještajerski pevci obiščejo München.** Gau München-Oberbayern je povabil spodnještajerske pevce na obisk glavnega mesta nacional-socialističnega pokreta — München. Mešan pevski zbor, ki ga v to svrhu iz društva Männergesangsverein Marburg, Pettau in Cilli sestavlja profesor Hermann Frisch, bo pod njegovo taktirko v München-u priredil tri koncerte. Na sporedu bodo same štajerske ljudske pesmi.

* **Deutsche Jugend si je v Marburgu ustanovila svoj prvi Fähnlein (zastavico),** to je oddelek mladinske organizacije. Dne 10. junija na obletnico zmage nemškega orožja pri Narviku so v okviru male slavnosti tej zastavici dali ime »Narvike«. Ime Narvik pomeni za nas vse nezlomljivo voljo do zmage, ki je sedaj tudi tej mladini postala dolžnost.

* **Izpopolnitev železniškega prometa.** Deutsche Reichsbahn Betriebsamt Marburg (Drau), je v dnevniku »Maburger Zeitung« objavila vozni red novo uvedenih železniških zvez. Iz Marburga (Drau) Hauptbahnhof vozijo dnevno štirje vlaki v Graz in nazaj, dva vlaka v Haidin pri Pettau-u in nazaj, dva vlaka v Steinbrück in nazaj, dva vlaka v Maria-Rast in nazaj ter trije vlaki v Unterdrauburg in nazaj.

* **Spodnještajerci so peli za radio.** Mešan pevski zbor društva »Marburger Männergesangsverein« pod vodstvom profesorja Hermanna Frisch-a je v Götzovi dvorani zapel tri izbrane štajerske pesmi, ki so jih hkrati sprejeli na plošče za radio-oddaje. Poslušalci radia bodo v doglednem času imeli priložnost, potom radio-oddajnice Reichsender Wien občudovati naše lepe kompozicije.

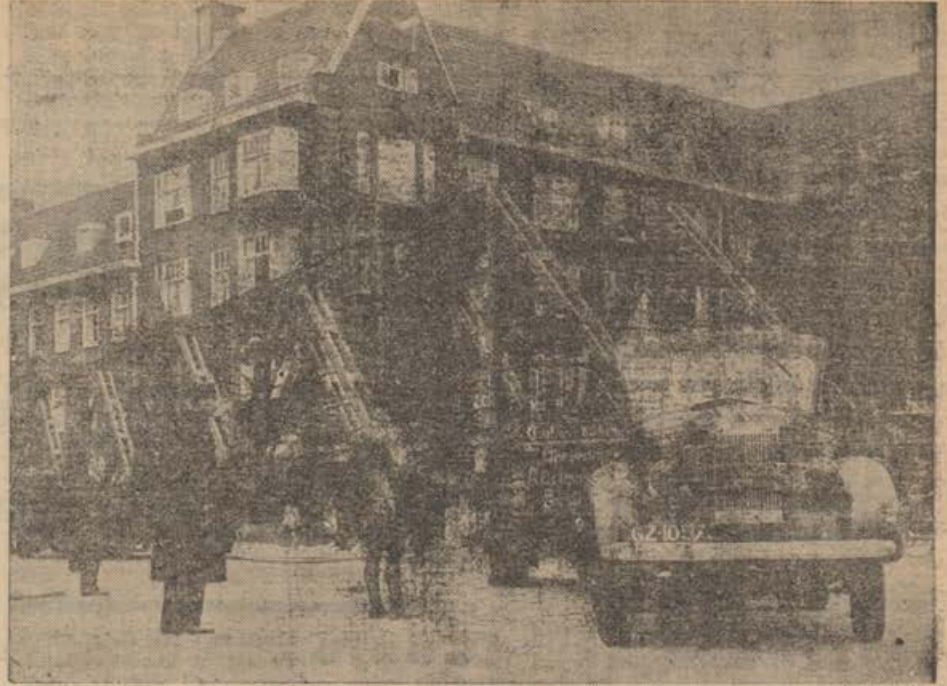
Ščitimo naravo

Kakor v divjem rastlinstvu, tako je tudi v našem živalstvu po poljih in gozdovih v zadnjih desetletjih opazati veliko nazadovanje. V naravi ne vidimo več toliko ptic, pa tudi ne več toliko lepih metuljev in drugih živali, ki so nas nekoč tako razveseljevale. Tega opustošenja je kriv predvsem človek. Širjenje mest in naselbin potiskuje naravo v ožje predele, na drugi strani pa razne tvornice s svojimi plini in dimom zelo škodujejo tako rastlinstvu kakor tudi našemu živalstvu. Pa tudi razni izletniki mest so krivi, da mora po zlobi ali neumnosti umreti marsikatera živalca, še preden je izpolnila svojo nalogo. Mnogo zakrivi v tem pogledu nespametna mladina, ki po nepotrebem trga in ruva cvetlice, trave itd., pa tudi razne živalce niso varne pred mladostnimi izletniki. Na nesmiselni način lovijo mladostniki tudi razne živalce, kakor žabe, belouške, slepiče itd., ki potem večinoma poginejo v ujetništvu.

Dolžnost podeželana kakor tudi meščana je, da posveti zaščiti narave vso potrebno pozornost. Če hočemo, da bo Spodnja Štajerska v smislu Gauleiterjevih besed prekrasen vrt, moramo brez izjeme skrbeti za to, da bo deželna zaščita v naši naravi sleherna koristna rastlina in žival. O tem, kaj je koristno in nekoristno, mnogi ljudje nimajo niti pojma. Mnogim zadostuje, da vidijo kačo in že jo brez pomisleka ubijejo, ker ne vedo, da je na primer belouška prav tako koristna kakor rjava kača ali goš. Mnogi ne vedo, da je cela vrsta sesalcev, plezalcev in mrčesa, ki zasluži radi svoje koristnosti vso zaščito. Zaščititi moramo ježa, krta, malo poljsko miš, močerada, vse vrste žab, belouško, rjavo kačo, netopirja, polha, rogača, črnega vodnega hrošča, ki je malo manjši od rogača, pa tudi veliko rdečo mravljo, ki jo najdemo po naših gozdovih. Omenili smo le del tistih živali, ki jih je treba zaščititi. Ko bodo tozadevni nemški zaščitni zakoni raztegnjeni tudi na Spodnjo Štajersko, bodo sledila tozadevna točna določila. Za zaščito narave pa niti ni treba pisanega zakona, ker bi naj bil nepisani zakon srčne omike glavni povod za zaščito narave. Zaščita narave se tiče kmetovalca ravno tako, kakor meščana in izobraženca. Ščitimo torej rastline in živali z izjemo škodljivcev, kjerkoli jih le imoremo kot uničevalci škodljivega mrčesja so ptice in druge živali pomagali kmetovalca, zato je podeželje tembolj poklicano k sodelovanju pri zaščiti rastlinstva in živalstva.

km Nemčija ima nad 6000 drevesnic. Po zadnjem številu ima Nemčija 6361 drevesnic. Največ drevesnic je v pokrajini Schleswig Holstein.

OGLAŠUJTE!

(Atlantic)

18 ton težak most so zapeljali po ulici Amsterdama do mesta, kjer bo služil svojemu namenu.

DOPISI

□ **Marburg.** V področju mestnega župnišča se je v aprilu in maju t. l. rodilo 96 otrok. Od teh je bilo 49 fantov in 47 deklet. V istem razdobju se je poročilo 27 parov. Umrlo je 17 moških in 27 žensk. — V frančiškanskem župnišču so aprila in maja t. l. zabeležili 15 rojstev in sicer 8 fantov in 7 deklet. Poročilo se je 27 parov. 10 moških in 10 žensk je v tem času umrlo. — V magdalenskem župnišču so v imenovanih dveh mesecih imeli 56 rojstev (27 fantov in 29 deklet). V tem župnišču se je poročilo 57 parov. Smrtni slučajji so dosegli število 89 (56 moških in 33 žensk). V številkah so zapopadena tudi rojstva, poroke in smrtni slučajji opuščene župnije v Brundorf-u.

□ **Brunndorf b. Marburg.** Kopajoča mladina je iz reke Drau potegnila truplo 5 do 6 letnega dobro hranjenega fanta. Utopljenec je nosil kratke hlače iz hlačevinskega blaga ter iz istega blaga izdelane naramnice. Identiteta ponesrečenega otroka še ni ugotovljena.

□ **Pobersch b. Marburg.** Zadnji čas se iz grobov po pokopališčih kradejo cvetlice. Izgleda da je to delo mladih nepridipravov, ki cvetje potem prodajajo. Dolgoprstneži se razen tega tudi ne izogibajo salate in zelenjave iz tamkajšnjih vrtov. Oblasti so o tatvinah obveščene ter je priporočljivo, da bi tudi obiskovalci grobov sumljivo izgledajočo otročad naznanili, če jo pri tatvinah zasačijo.

□ **Unter-Rotwein b. Marburg.** Na posledicah srčne kapi je izdihnil na njivi 50 letni delavec Johann Ternon. Pokojnik je živel tukaj popolnoma osamljen.

□ **Artitsch b. Rann an der Save.** Kot preprost kmet sem že dolga leta pred sedanjo vojno zasledoval politično delovanje Adolfa Hitler-ja. Uspehi, ki jih je zaznamoval na vseh področjih, so me vedno razveselili. Vedel sem pač, da bo ta veliki mož in dobrotnik človeštva nekoč tudi nam Spodnještajercem prinesel svobodo in boljše čase. Ko je prišlo 6. aprila t. l. do vojne, smo se takoj zavedli, da je ta

veliki dogodek pred našimi vrati. Gnala in življenja nezmožna srbska Jugoslavija, ki se je predrznila Nemčijo izzvati, je po računih in željah nas Spodnještajercer v nekaj dneh kapitulirala. Konec srbskega gospodstva in vsega, kar je bilo z istim povezanega, smo vsi srčno pozdravili in odobrili. Kakor vsi Spodnještajerci, tako so tudi naše vasi in kraji ponosni, da so postali sestavni del Velike Nemčije.

□ **Oplotnitz b. Gonobitz.** Oplotnitz in Tschadran imata čedno razvito lesno industrijo, od katere živi precejšnje število ljudi. Ostala zemlja, kakor vinogradi, so nam nekoč bili lep vir dohodkov, kar se za časa Jugoslavije seveda ni moglo trditi. Tudi prinašale precej živeža za ljudi in živali. Pred kakimi osemdesetimi leti smo v Oplotnitz-u imeli steklarstvo. Iz iste so pozneje uredili lesno industrijo za izdelovanje stolov iz bukovega lesa. Obe, že pred svetovno vojno opuščeni tovarni sta za časa stare monarhije preživljali več v ravnini ležeče senožeti in njive so nam stotin delavskih družin, kar smo pod Srbi zelo pogrešali. V stari Avstriji smo imeli dvojezičen šolski pouk. Vsak otrok se je naučil nemščine, ki jo je pozneje, ko je odšel na delo ali k vojakom, navadno še spopolnil. Po svetovni vojni so pa novi balkanski vladarji odpravili vse, kar je bilo nemškega. Govorili so nam o svobodi. Osvobodili so nas dela, zaslužka in kulturne vzgoje ter vse to zamenjali z brezposelnostjo, revščino, zatiranjem in izkoriščanjem. Največja briga jim je bila »lasten žep«. Sedaj, ko smo se vrnili tja, kamor že tisoč let spadamo in se naše razmere iz dneva v dan v vseh ozirih izboljšujejo, se naše ljudstvo čuti kakor preorojeno. Nas vse navdaja zadovoljstvo, polno velikih upov v lepo in srečno bodočnost naše Spodnje Štajerske.

□ **Bad Radein.** Hitler-Jugend-Spielschar, dekleta iz Eggenberg-a pri Graz-u, ki so na binkošne praznike obiskala naše kraje, so nam priredila dve dobro uspeli prireditvi. Popoldanska in jutranja proslava s pestro izbranim pevskim in glasbenim programom nam bo ostala v lepem spominu.

„Marburger Zeitung“

Je priporočati vsem tistim podeželanom, ki se dnevno žele informirati o dogodkih v širnem svetu. »Marburger Zeitung« je edini nemški dnevnik na Spodnjem Štajerskem in prinaša šestkrat na teden najnovejša vojna poročila, svetovne dogodke, zanimive članke, podlistke in dnevne vesti. List je bogato opremljen s slikami najnovejših dogodkov ter ima razen tega veliko oglasov, ki posegajo v gospodarsko življenje naše Spodnje Štajerske. Kdor le premore, naj naroči »Marburger Zeitung«. Naročila je nasloviti na »Verwaltung der Marburger Zeitung«, Marburg a. d. Drau, Badgasse 6.

□ Trifail. Naš najstarejši tržan in krojač, Josef Nowak, nas je sedaj, star 83 let, za vedno zapustil. Mož zadnjih 23 let ni gojil druge želje, kakor dočakati združitev Spodnje Štajerske z Veliko Nemčijo. Dva meseca pred svojo smrtjo je to tudi ves vzradoščen dočakal. Nowak je pred svetovno vojno dolga leta živel v Nemčiji. Tam je nemški narod do jedra spoznal in ga do dna srca vzljudil. Ljubil je telovadbo ter nam nešteto krat s ponosom kazal zlat prstan, ki ga je spominjal na neko telovadno društvo v Nemčiji, kjer se je kot predtelovadec pri različnih prireditvah odlikoval. V Trifail-u, kjer je v Goropjevskovi hiši celih 56 let izvrševal krojaško obrt, je bil pred svetovno vojno soustanovitelj prostovoljnega gasilskega društva. Sodeloval je tudi v nemškem pevskem društvu. Za Spodnjo Štajersko krivičen in nazadnjaški preobrat v jeseni leta 1918 ga je prisilil, da se je umaknil v zatišje. Nowak nam bo kot zaveden Spodnještajerc in velik prijatelj Nemčije tudi po svoji smrti vzor za naše politično delovanje. Ostal nam bo v najlepšem spominu.

□ Cilli. Minulo nedeljo je Steirischer Heimatbund priredil nogometno tekmo med zbranim moštvom spodnještajerskih mest Marburg in Cilli. Razen mnogoštevilnega občinstva se je tekme udeležil tudi politični komisar mesta Cilli, tovariš Dorfmeister z svojim štabom. Tovariš Dorfmeister je osebno z nemškim pozdravom pozdravil vsakega posameznega športnika, nakar se je tekma pričela. Tekma je ostala neodločena z rezultatom 5:5 (3:2). — Zvečer se je športno občinstvo udeležilo tovariškega držabnega večera, na katerem je sviral vojaška godba. Spregovoril je tovariš Dorfmeister, ki je hkrati prevzel šport pod svojo zaščito. Svoja izvajanja je zaključil z besedami: »Samo v zdravem telesu lahko živi zdrav duh.«

□ Luttenberg. V gradu Eggenberg pri Graz-u taboreča dekleta glasbene visoke šole so na svojem binkoštnem izletu po Spodnji Štajerski obiskala okraj Luttenberg. V vseh trgih in vaseh, kjer se je ta Hitler-Jugend-Spielschar ustavila, je na-

šemu ljudstvu s petjem in godbo olepšala praznike. Pri nas so dekleta odigrala tudi vesel gledališki komad. Domačini so se z obiskujočimi na prvi pogled spoprijaznili, kar se je videlo iz njihove soudeležbe pri pravskih nastopih.

□ Oberradkersburg. Kakor sosednje kraje vnašem okolišju, tako je tudi naš trg obiskala Hitler-Jugend-Spielschar iz Eggenberg-a pri Graz-u. Dekleta so nam priredila veselo pevsko uro in nudila našim poslušalcem lep užitek.

MALI OGLASI

Jablus - Jabolčnik

Ako nimate pijače za domačo uporabo in ako Vam iste primanjkuje, naročite Jablus. Iz Jablusa si napravite izvrsten jabolčnik brez pravega sadjevca. Ker pošta paketov še ne sprejme, združite več odjemalcev in pridite s kolesi ponj. Jablus za 50 litrov stane 2 RM, za 100 litrov 4 RM. Čez tisoč pohvalnih dopisov. Franz Renier, Windisch-Landsberg. 50

Cunje krojaške odrezke, staro železje in kovine, papir, ovčjo volno, svinjsko in govejo dlako (arovo) kupuje vsako količino Alois Arbeiter, Marburg, Draugasse 5. 2

Kmetje pozor!

Bliža se košnja, pripraviti si bo treba potrebne dobre kose, ki jih lahko dobite za mali denar pri tvrdki Justin Gustinčič, Marburg, Nagystraße 14 in v podružnici Theseu. 33

Rabljen stroj za košnjo

žita, sistem Hofherr-Schranz, proda Gutsverwaltung Hausampacher, Post Kötsch. 55

Hrastove doge

kupuje po najvišji ceni sodarstvo Sulzer, Marburg a./D., Kasserngasse 7. 75

Seno in slamo kupuje stalno in v vsaki količini Anton Birgmayr, Marburg — Kartschowin, Tegethoffstraße 10. 72

Štajerci! Vaše glasilo je „Štajerski Gospodar“!

Kmetje in posestniki pozor!

Zamenjam vsako količino ripsa, bučnic, sončnic in druge vrste semenja za olje. — Solidna in točna postrežba.

THOMAS KRINZ, FRAUHEIM

izdelovalnica olja. 79

Vpokojenca krepkega, ki je več gospodarstva, kmetijstva in kletarstva, išče Hunkar, vlastelinstvo Maytura bei Pettau. 67

Konjskega hlapca oženjenega, treznega, poštenega in pridnega, išče Hunkar, vlastelinstvo Mayturn bei Pettau. 68

Vdova brez otrok, stara 42 let, želi poznanstvo z gospodom v stalni službi, tudi z železničarjem. Otrok ni ovira. Dopise pod »Stalno« na upravo lista. 78

Vajenca z vso oskrbo sprejme Leopold Marinšek, krojaški mojster, Pöbnitz bei Marburg. 73

Sodarskega vajenca s hrano in stanovanjem v hiši sprejme takoj sodarstvo Sulzer, Marburg, Kasserngasse 7. 74

Pastirja, starega čez 14 let, ki zna sprejme Ferdinand M o m, posestnik, Planitza št. 2, Post Frauheim. 76

Hlapca h konjem, okoli 30 let starega, pridnega in poštenega, sprejme v stalno in dobro službo A. Arbeiter, Marburg, Draugasse 5. 77

Jabolčnik zdrav, okusen, s 3 do 4% alkohole stopnje, si napravite za domačo uporabo, ako naročite naš »Jabolčni sok«, ki je pripravljen le iz domačih preparatov in stane z natančnim navodilom za 150 litrov RM 3.25. E. Hribšek, Marburg, Trieberstraße 57.